

ROBERT KYAW THU MSP

ORCID 0000-0003-2783-5684

MISJONARZ: DZBAN WODY ŻYWEJ YE GYAN ZIN W MJANMIE (BIRMIE)

WPROWADZENIE

Jest takie powiedzenie w Birmie: „Możesz przeżyć siedem dni bez ryżu i jeden poranek bez wody”. Innymi słowy, bez ryżu możemy przetrwać tydzień, ale bez wody nie da się przeżyć nawet jednego poranka. Woda jest niezbędna dla ludzkiego życia. Potrzebujemy jej w naszym życiu pod wieloma względami. To powiedzenie odzwierciedla sposób, w jaki mieszkańcy Birmy rozumieją pragnienie i zmęczenie podróżnych. Oferowanie wody pitnej nieznajomym lub podróżnym jest cenioną kulturą w Birmie. Mieszkańcy Birmy wierzą, że otrzymają gratyfikację i dodatkowe korzyści, oferując wodę pitną nieznajomym podróżnikom. Z tego powodu mieszkańcy Związku Mjanmy umieszczają naczynia z chłodną wodą pitną (*Ye Gyan Zin*) dla podróżnych w miejscach publicznych, takich jak miejsca do wypoczynku lub szlaki wzdłuż szlaków i pod zacienionymi drzewami.

W Piśmie Świętym woda często symbolizuje Ducha Bożego. „Symbol wody często towarzyszy duchowi Bożemu (Ez 36,25; Zach

ROBERT KYAW THU MSP

ORCID 0000-0003-2783-5684

A MISSIONARY: A LIVING WATER POT YE GYAN ZIN IN MYANMAR

INTRODUCTION

There is a Myanmar saying, “Live seven days without rice, and one morning without water.” In other words, without rice, we can live for one week, but without water, just one morning to live is impossible. We see how water is essential for human life. In many ways, we need water in human lives. This saying reflects how Myanmar people understand the thirst and weary of travelers. Offering drinking water to strangers or travelers is an admired culture in Myanmar. Myanmar people believe they will gain rewards and benefits by providing drinking water to unknown travelers. For this reason, Myanmar people place water pots of cool drinking water (*Ye Gyan Zin*) for travelers in public areas like public rest houses or huts along the route and under shady trees.

In the Holy Scripture, water often symbolizes the Spirit of God. “The symbol of water frequently accompanies the spirit of God (Ezekiel 36:25, Zechariah 12:10; 13:1; John 3:5, 7:37-39).”¹ To make

---

¹ Carroll Stuhlmueller, *Deutero-Isaiah, and Trito-Isaiah*, in: Raymond E. Brown, Joseph A. Fitzmyer, and Roland E. Murphy, eds., *The New Jerome Biblical Commentary*, Bangalore: Theological Publications in India, 2013, p. 336.

12,10;13,1: J 3,5;7,37-39)¹. Duch Boży został obiecany w Starym Testamencie, aby uczynić ludzi żywymi i szczęśliwymi: „Bo rozleję wody po spragnionej glebie i zdroje po wyschniętej ziemi. Wyleję Ducha mego na twoje plemię i błogosławieństwo moje na twych potomków” (Iz 44,3). Jest pewne, że Bóg troszczy się o pocieszenie najmniejszych, zagubionych i ostatnich. Innymi słowy, aby zmęczonych pocieszyć, ich ciężkie brzemie uczynić lekkim, spragnionych nasycić, a suchą ziemię uczynić dostatnią: „Ziemia zostanie przekształcona w nowy raj”². W sakramencie chrztu wierni zostają wzbogaceni i duchowo narodzeni przez wodę, która oznacza Ducha Bożego, który prowadzi lud i obdarza duchem misji.

I. KULTURA *YE GYAN ZIN* W BIRMIE

Podróżni mogą zauważyć *Ye Gyan Zin* jako bardzo przyjazny symbol w całej Birmie. Ze względu na to, że są one umieszczane przy trasach pod zacięzionym drzewem lub w pobliżu chat wypoczynkowych wzdłuż drogi, „wyglądają jak mała kapliczka”³. Kiedyś dzban na wodę był wykonany z gliny, a kubek był „wykonany z kokosowej skorupy z długim bambusowym uchwytem przymocowanym przez dwa otwory wywiercone w pobliżu obrzeża skorupy – wygląda jak miniaturowy *sitar*”⁴, a teraz do *Ye Gyan Zin* używa się plastikowych lub stalowych pojemników. „*Ye*” oznacza wodę, „*Gyan*” oznacza chłodny i czysty, a „*Zin*” oznacza stojak na wodę, który jest wykonany z drewna lub bambusa lub cegły lub stali.

Dobrą intencją umieszczenia dzbanków z wodą pitną jest zatem ułatwienie podróżnym dostępu do wody pitnej, gdy są zmęczeni i spragnieni odległą podróżą. Mon Aung zauważa: „Tradycja

---

¹ Carroll Stuhlmueller, *Deutero-Isaiah, and Trito-Isaiah*, w: Raymond E. Brown, Joseph A. Fitzmyer, and Roland E. Murphy, eds., *The New Jerome Biblical Commentary*, Bangalore: Theological Publications in India, 2013, s. 336.

² Tamże.

³ U Than Pyae, *Myanmar Culture, Traditions and Scenery I*, Yangon: Su Publications, 2009, s. 117.

⁴ Tamże.

the people alive and prosperous, the Spirit of God was promised in Old Testament, “For I will pour water on the thirsty land, and streams on the dry ground; I will pour my Spirit upon your descendants, and my blessing on your offspring” (Isaiah 44: 3). It is assured that God’s concern is to console the least, the lost, and the last. In other words, to make weary people consoled, their heavy burden light, their thirsty people satisfied, and to make the dry land prosperous: “The land will be transformed into a new paradise.”² In the baptismal sacrament, the faithful are enriched and spiritually born through water, which signifies the Spirit of God, who drives the people and gives the spirit of mission.

I. THE CULTURE OF *YE GYAN ZIN* IN MYANMAR

Travelers can see the *Ye Gyan Zin* as a highly welcoming symbol everywhere in Myanmar. Because it is put side the routes under the shady tree or near the rest huts along the road, they “look like a small shrine.”³ Before, the water pot was clay-made, and the cup was “made from a coconut-shell globe with a long bamboo handle attached through two holes bored close to the rim of the shell-it looks like a miniature *sitar*,”⁴ and now a day plastic or steel containers are used for *Ye Gyan Zin*. *Ye* means water, *Gyan* means cool and pure, and *Zin* means a stand for water pot that is made of wood or bamboo or brickwork or steel.

Accordingly, the good intention of putting drinking water pots is to make it easy for travelers to get drinking water when they get tired and thirsty from distant traveling. Mon Mon Aung notes: “The tradition of water pot for the public place is the symbol

---

² Ibid.

³ U Than Pyae, *Myanmar Culture, Traditions and Scenery 1*, Yangon: Su Publications, 2009, p. 117.

⁴ Ibid.

umieszczania dzbanków z wodą w miejscach publicznych jest symbolem życzliwości Mjanmy”⁵. Podobnie U Than Pyae stwierdza, że: „Stojak na wodę jest symbolem mjanmańskiej życzliwości wobec nieznanego podróżnika ze spieczonymi ustami i suchym gardłem”⁶.

Aung potwierdza historię publicznego umieszczania *Ye Gyan Zina*, mówiąc: „Tradycja umieszczania dzbanów na wodę *Ye Gyan Zin* wynika z tradycji i historii Birmy od okresu *Innwa* do chwili obecnej”⁷. Powodem jest to, że starożytni podróżnicy w Birmie udawali się do tej czy innej wioski, często spragnieni i zmęczeni. Mieszkańcy wioski umieszczają więc naczynia z wodą pod drzewem lub w publicznym domu odpoczynku wzdłuż drogi. Buddyści z Birmy wierzą, że „ofiarowanie wody spragnionemu i zmęczonemu wędrowcowi jest bardzo szlachetnym uczynkiem”⁸.

1. Korzyści i nagrody płynące z oferowania wody pitnej

Jeśli chodzi o przekonania buddystów, zwrócono uwagę na korzyści i nagrody płynące z ofiarowania wody: „Dlatego ofiarowujący wodę mogą być obdarzeni długowiecznością, pięknem, bogactwem, siłą, mądrością, czystością, sławą i wielkim orszakiem. Będą wolni od pragnienia”⁹. Jezus trafnie wspomina: „Kto poda kubek świeżej wody do picia jednemu z tych najmniejszych, dlatego że jest uczniem, zaprawdę powiadam wam, nie utraci swojej nagrody” (Mt 10,42). W kulturze Mjanmy świeża woda może na chwilę dać orzeźwienie, ale w rozumieniu chrześcijanina żywa woda wiary oferuje życie wieczne. „Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nie będzie

---

⁵ Mon Mon Aung, *The Tradition of Ye Gyan Zin in Myanmar*, „International Journal of Trend in Scientific Research and Development” (IJTSRD) 3 (2019) nr 4 (maj-czerwiec), s. 59.

⁶ U Than Pyae, dz. cyt., s. 117.

⁷ Mon Mon Aung, dz. cyt., s. 53.

⁸ U Than Pyae, dz. cyt., s. 117.

⁹ Ministerstwo Spraw Religijnych [Birmy], *Doing the Act of Charity*, w: <http://www.myanmar.net/nibbana/charity.htm> (25.11.2022).

of Myanmar goodwill.”⁵ In the same line, U Than Pyae ranks that the: “Water-stand is a symbol of Myanmar goodwill towards the unknown traveler with parched lips and dry throat.”⁶

Aung affirms the history of placing *Ye Gyan Zin* in public, saying, “The tradition of placing water pots *Ye Gyan Zin* is the impact of Myanmar traditional culture from *Innwa* period to present.”⁷ The reason is that ancient travelers in Myanmar went to one village or another, often thirsty and tired. So, the villagers place water pots under the tree or in the public rest house along the route. Myanmar Buddhists believe that “offering water to a thirsty and tired wayfarer is a highly meritorious deed.”⁸

1. Benefits and rewards of offering drinking water

Regarding the belief of Buddhists, the benefits and rewards of donating water were noted: “Therefore, the donors of water can be endowed with longevity, beauty, wealth, strength, wisdom, cleanness, fame, and great retinue. They will be free from thirst.”⁹ Jesus accurately mentions: “Whoever gives even a cup of cold water to one of these little ones in the name of a disciple, truly I tell you, none of these will lose their reward” (Matthew 10:42). In the culture of Myanmar, fresh water can offer refreshment for a while but in Christian’s understanding the living water of faith offers eternal life. “The water that I will give will become in them a spring of water gushing up to eternal life” (John 4:14).

The number of drinking-water-pots also beautifully connotes the values and essence of religion and culture. “There are one pot

---

⁵ Mon Mon Aung, *The Tradition of Ye Gyan Zin in Myanmar*, „International Journal of Trend in Scientific Research and Development” (IJTSRD) 3 (2019) no. 4 (May-June), p. 59.

⁶ U Than Pyae, *op. cit.*, p. 117.

⁷ Mon Mon Aung, *op. cit.*, p. 53.

⁸ U Than Pyae, *op. cit.*, p. 117.

⁹ Ministry of Religious Affairs [of Myanmar], *Doing the Act of Charity*, in: <http://www.myanmar.net/nibbana/charity.htm> (25.11.2022).

pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskającej ku życiu wiecznemu” (J 4,14).

Liczba naczyń z wodą pitną również pięknie konotuje wartości i istotę religii i kultury. „Może być jeden dzban, dwa dzbany lub trzy dzbany (3 reprezentują Buddę, Dhammę i mnicha) lub dziewięć dzbanów (9 reprezentuje nauczanie Buddy) lub dwadzieścia cztery dzbany (24 reprezentują doktrynę Buddy)”¹⁰. Można to dostosować również do chrześcijaństwa. Liczba 3 może oznaczać Osoby Boskie, liczba 9 owoce Ducha Świętego (miłość, radość, pokój, wyrozumiałość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność i opanowanie – zgodnie z Listem do Galatów 5:22-23) a liczba 24 wejście do świątyni – cztery grupy kapłanów posługujących na polu misyjnym (1 Krn 24).

2. Woda żywa w Piśmie Świętym

„Woda żywa” to termin używany w Biblii w odniesieniu do wody płynącej lub poruszającej się, w przeciwieństwie do wody stojącej. Wyrażenie to symbolizuje życiodajną moc Boga i jest często używane w sensie duchowym. Pojęcie „wody żywej” pojawia się po raz pierwszy w Starym Testamencie, zwłaszcza w Księdze Jeremiasza. „Bo Mój lud popełnił dwojakie zło: Opuścili Mnie – źródło żywych wód, by wyźłobić sobie zbiorniki, zbiorniki popękane, które nie mogą zatrzymać wody” (Jer 2,13). Bóg określił siebie jako źródło wody żywej i życiodajnej mocy Boga, aby obmyć ludzi z grzechów i dać im życie wieczne.

W Nowym Testamencie wyrażenie „woda żywa” pojawia się w Ewangelii Jana, gdzie Jezus opisuje siebie jako źródło wody żywej. Jezus mówi do Samarytanki: „O, gdybyś znała dar Boży i [wiedziała], kim jest Ten, kto ci mówi: ‘Daj Mi się napić’ – prosiłabyś Go wówczas, a dałby ci wody żywej” (J 4,10-14), wyjaśniając, że ktokolwiek pije wodę, którą On daje, już nigdy nie będzie spragniony. W Ewangelii Jana 7,37-38 Jezus mówi: „Jeśli ktoś jest spragniony, a wierzy we Mnie – niech przyjdzie do Mnie i pije! Jak rzekło Pismo: Strumienie

---

¹⁰ Mon Mon Aung, dz. cyt., s. 54.

or two pots or three posts (3 represents Buddha, Dhamma, and Monk) or nine pots (9 represents Buddha's teaching) or twenty-four pots (24 represents Buddha's doctrine)."¹⁰ It is good to be adapted to Christianity like 3 for Divine Persons, 9 for the fruits of the Holy Spirit (love, joy, peace, forbearance, kindness, goodness, faithfulness, gentleness, and self-control – according to Galatians 5:22-23), and 24 for the temple's entry-four courses of priests served in the mission field (1 Chronicle 24).

2. Living water in the Holy Scripture

“Living water” is a term used in the Bible to refer to water flowing or moving, as opposed to stagnant water. The phrase symbolizes God's life-giving power and is often used in a spiritual sense. The concept of “living water” is first introduced in the Old Testament, particularly in the book of Jeremiah. “My people have committed two sins: They have forsaken me, the spring of living water, and have dug their cisterns, broken cisterns that cannot hold water” (Jeremiah 2:13). God identified himself as the source of living water and life-giving power of God to wash the sins of the people and give eternal life.

In the New Testament, the phrase “living water” appears in the Gospel of John, where Jesus describes himself as the source of living water. Jesus says to a Samaritan woman: “If you knew the gift of God and who it is that asks you for a drink, you would have asked him, and he would have given you living water” (John 4:10-14), explaining that whoever drinks the water He gives will never thirst again. Again, in John 7:37-38, Jesus says: “If anyone is thirsty, let him come to me and drink. Whoever believes in me, as the Scripture has said, streams of living water will flow from within him.” It is evident that the only source of living water is God himself, and only from Him can we get it. In the blessing of Easter water, water reminds us of our baptism as our new birth, giving fruitfulness to the fields

---

¹⁰ Mon Mon Aung, op. cit., p. 54.

wody żywej popłyną z jego wnętrza”. Jest oczywiste, że jedynym źródłem wody żywej jest sam Bóg i tylko od Niego możemy ją otrzymać. W błogosławieństwie wody wielkanocnej przypomina nam ona o naszym chrzcie jako nowym narodzeniu, dającym płodność polom oraz orzeźwienie i oczyszczenie człowiekowi. Błogosławieństwo to symbolizuje zaspokojenie naszego pragnienia w ziemskim życiu.

3. Trójjedyny Bóg, uczniowie i misjonarze są wędrowcami

Bóg jest Bogiem-misjonarzem, który wypełnił swoją misję za pośrednictwem wybranego przez siebie ludu Izraela. Wypełnienie misji polega na objawianiu światu samego Boga, „boskiej samo-komunikacji”¹¹. Tak więc misją jest „nie to, że Bóg ma misję, ale że Bóg jest misją”¹². Działalność misyjna jest „niczym innym jak objawieniem lub manifestacją Bożej woli”¹³. Bóg realizuje swoją misję miłości od początku stworzenia.

Skoro misja zrodziła się w sercu Boga, pierwotnym misjonarzem jest sam Bóg. Aby to wyjaśnić, Antonio Pernia stwierdza: „Bóg jest Bogiem misyjnym, a misja jest wędrówką skierowaną od Boga do świata”¹⁴. Bóg powierza swoją misję Kościołowi, a Kościół, jako Oblubienica Baranka, wyrusza, aby wypełniać misję Boga. Edgar Javier stwierdza zatem: „Kościół jest ‚ruchem’, który sięga najdalszych zakątków świata”¹⁵. Jezus, Osoba Syna Bożego, z Trójcy Przenajświętszej przenosi się na ziemię, nakazuje swoim uczniom, aby wyruszali aż po krańce ziemi, po czym uczniowie wyruszają w drogę (Dz 1,8). Stali się kroczącymi misjonarzami; wcześniejsi misjonarze i wszyscy współcześni misjonarze nadal krocą. Misjonarze przemierzają się,

---

¹¹ *Dei Verbum* 2.

¹² Stephen B. Bevans i Roger P. Schroeder, *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today*, Manila: Logos Publications, 2012, s. 10.

¹³ *Ad gentes* 9.

¹⁴ Antonio M. Pernia, *Mission: Sharing the Gift of the Spirit*, „Missio Inter Gentes” 4 (2018) nr 1 (styczeń), s. 3.

¹⁵ Edgar Javier, *Homilia w uroczystość Świętych Piotra i Pawła (Złoty Jubileusz profesji zakonnej)*, Kaplica Ducha Świętego, Tagaytay (29.06.2020).

and refreshments and cleansing to man. This blessing symbolizes the satisfaction of our thirst in the life of desert.

3. Trinitarian God, disciples, and missionaries are itinerants

God is a missionary God who carried out His mission through his chosen-commissioned people, Israel. Doing a mission is all about manifesting God Himself to the world, “divine self-communication.”¹¹ Thus, the mission is “not that God has a mission, but that God is Mission.”¹² The missionary activity is “nothing else and nothing less than an epiphany, or a manifesting of God’s decree.”¹³ God carried out His mission of love from the beginning of creation.

Since the mission originated in the heart of God, the original missionary is God himself. To explain this, Antonio Pernia states: “God is a missionary God, and mission is a movement from God to the world.”¹⁴ God entrusts His mission to the Church, and the Church, as the Bride of the Lamb, is moving to do God’s mission. Edgar Javier reflects: “The Church is a ‘movement’ that reaches out the farthest corners of the world.”¹⁵ Jesus, the Person of the Son of God, moves from the Holy Trinity to the world, commands His disciples to move till the end of the earth, and then disciples move (Act 1:8). They became the moving missionaries; the earlier missionaries and all modern missionaries still move. The missionaries are moving to quench the people’s thirst, bringing living water (Good News) worldwide.

In the case of *Ye Gyan Zin*, people must go to the water-pot-stands where it is. But Jesus, as the true Living Water, brings and offers

---

¹¹ *Dei Verbum* 2.

¹² Stephen B. Bevans and Roger P. Schroeder, *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today*, Manila: Logos Publications, 2012, p. 10.

¹³ *Ad gentes* 9.

¹⁴ Antonio M. Pernia, *Mission: Sharing the Gift of the Spirit*, “Missio Inter Gentes” 4 (2018) no. 1 (January), p. 3.

¹⁵ Edgar Javier, *Homily on Solemnity of Saints Peter and Paul (Golden Jubilee of Religious Profession)*, the Holy Spirit Chapel, Tagaytay (29.06.2020).

aby ugasić pragnienie ludzi, przynosząc żywą wodę (Dobrą Nowinę) na całym świecie.

W przypadku *Ye Gyan Zin* ludzie muszą udać się do miejsc, w których stoi dzban z wodą. Ale Jezus, jako prawdziwa Żywa Woda, przynosi i oferuje żywą wodę tym, którzy są spragnieni i zmęczeni tam, gdziekolwiek się znajdują. Podczas swojej posługi Jezus przemieszczał się po całym Izraelu, Galilei, Samarii i Judei, od jednego miasta do drugiego, od jednego miejsca do drugiego, od jednego domu do drugiego i od osoby do osoby. Jezus wzywał i zachęcał swoich uczniów, by czynili to samo. Tak więc dzisiejsi jego uczniowie również przemieszczają się i przynoszą ze sobą Żywą Wodę (Ewangelię). Stają się żywymi i poruszającymi się *Ye Gyan Zin*.

II. OD ZWYKŁEJ WODY PITNEJ DO DUCHOWEJ WODY ŻYWEJ

W Birmie istnieje tradycyjny religijny sposób zwracania się do osób religijnych (mnichów i kapłanów), aby wygłosili naukę. Kiedy buddyjski mnich, chrześcijański ksiądz lub pastor zostaje zaproszony do wygłoszenia kazania, ludzie mówią, że oferuje *Dama Ye Aye*. *Dama* oznacza Dobrą Nowinę lub Prawdę, a *Ye Aye* oznacza zimną wodę, co odnosi się do istoty „chłodnej, świeżej wody Słowa Bożego”. Podczas spotkania z Samarytanką Jezus powoli przemienił rozumienie kobiety z wody naturalnej (fizycznej) na wodę nadprzyrodzoną (duchową): „Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskającej ku życiu wiecznemu” (J 4,14).

W koncepcjach chrześcijańskich Ewangelia jest zdrowym żywym słowem (wodą) Boga, wspomnianym w Ewangelii Jana: „Jeśli ktoś jest spragniony, a wierzy we Mnie – niech przyjdzie do Mnie i pije!” (J 7,37-38). Obietnica Jezusa zapewnia korzyści duchowe, a nie fizyczne. Ponowne ożywienie i orzeźwienie są również obietnicami Boga w Starym Testamencie: „Bo pokrzepię spragnionego, a każdego, co łaknie, nasycę” (Jer 31,25). Należy skupić się na płaszczyźnie

living water to those who are thirsty and weary where they are. During His ministry, Jesus moved around the whole of Israel, Galilee, Samaria, and Judea regions, from one town to another, from one place to another, from one house to another, and from person to person. Jesus urged and asked his disciple to do the same. So, today's disciples move and bring the Living Water (Gospel) with them as well. They are becoming living and moving *Ye Gyan Zin*.

II. FROM SIMPLE DRINKING WATER TO SPIRITUAL LIVING WATER

In Myanmar, there is a traditional religious way of addressing religious people (Monks and Priests) for delivering sermons. When a Buddhist monk, Christian priest, or pastor is invited to deliver his sermon, people say he offers *Dama Ye Aye*. Dama stands for Good News or Truth, and *Ye Aye* stands for cool water, which connotes the essence of “cool fresh water of God's word.” In the meeting with the Samaritan woman Jesus slowly transformed the understanding of a woman from natural (physical) water to supernatural (spiritual) water, “But those who drink of the water that I will give them will never be thirsty. The water that I will give will become in them a spring of water gushing up to eternal life” (John 4:14).

In Christian concepts, the Gospel is the healthy living word (water) of God, mentioned in the Gospel of John: “Let anyone who is thirsty come to me and let the one who believes in me drink” (John 7:37-38). The promise of Jesus assures spiritual benefits rather than physical ones. Reenergization and refreshment are the promises of God in the Old Testament, too, “For I will satisfy the weary, and all who are faint I will replenish” (Jeremiah 31:25). The spiritual level or the state of the heart rather than physical level is to be focused. The mission comprises the proclamation of the message of the living water and invites the people to drink.

God's word spoken to Israel, and particularly the Good News brought by Jesus, is for all peoples of the earth to be heard, and all people should be able to understand and embrace it. The products

duchowej lub sercu, a nie na płaszczyźnie fizycznej. Misja obejmuje głoszenie przesłania wody żywej i zapraszanie ludzi do jej picia.

Słowo Boże wypowiedziane do ludu Izraela, a w szczególności Dobra Nowina przyniesiona przez Jezusa, ma być słyszane przez wszystkie narody ziemi, a wszyscy ludzie powinni być w stanie je zrozumieć i przyjąć. Boskie produkty mają być proklamowane, dostarczane ludziom i przez nich smakowane. Jest to podstawowe zadanie Matki-Kościół i wszystkich ochrzczonych chrześcijan, a zwłaszcza misjonarzy. Kościół, nowy Izrael, jest powołany do bycia światłem dla narodów. Powinien pomagać ludziom odkrywać, w jaki sposób Bóg kształtuje ich przeznaczenie. Obejmuje to również ludzi o innych przekonaniach religijnych, z różnych kultur, a także rzesze ubogich, wykluczonych, zmarginalizowanych oraz ofiary wojen i konfliktów.

Koncepcja wody żywej może ukazać nam kilka kwestii związanych z działalnością misyjną Kościoła. Tutaj przyjrzymy się czterem „A”¹⁶: Atrakcyjność, Przystępność, Dostępność i Odpowiedzialność. W tej części przyjrzymy się trzem pierwszym, a ostatnią z nich zajmiemy się w trzeciej części artykułu.

1. Atrakcyjność i przyciąganie

W świecie ekonomii marketing jest niezbędny do prowadzenia biznesu. Wydaje się, że w świecie religijnym „atrakcyjność” jest najlepszą misyjną „metodą marketingową”. Stanowi ona najskuteczniejszy i najpotężniejszy sposób prowadzenia misji. Innymi słowy, misyjna atrakcyjność może przyciągnąć uwagę klientów, aby cieszyli się naszym „produktem” (głoszeniem Dobrej Nowiny). Naśladowcy Chrystusa mają przedstawiać ludziom Dobrą Nowinę. „Miejscowy kapłan, zżyty ze swoim ludem z urodzenia, z natury, ze względu na swoje sympatie i aspiracje, jest niezwykle skuteczny w odwoływaniu się do ich mentalności, a tym samym w przyciąganiu

---

¹⁶ Od tłumacza: w języku angielskim cztery A odnoszą się do: Attraction, Approachability, Availability, Accountability

of God are to be advertised and brought to the people and tasted by the people. It is the essential task of the Mother-Church and all baptized Christians, especially the missionaries. The Church, the new Israel, is called to be the light to the nations. It should help people to discover how God is shaping their destiny. It also includes people of other faith convictions, of different cultures, and the masses of the poor, the excluded, the marginalized, and the victims of wars and conflicts.

The concept of living water can show us several issues related to the missionary activity of the Church. Here we will look at four “A”: Attraction, Approachability, Availability, and Accountability. We will look at the first three in this section and dedicate the entire third part of our text to the latter.

1. Attraction

In the economic world, marketing is vital to running a business. It seems that in the religious world the “attraction” is the best missionary “marketing method”. It is the most effective and powerful way of doing the mission. In other words, missionary attraction can grasp the customers’ attention to enjoy our “product” (proclamation of the Good News). The followers of Christ are to introduce the people to Good News. The sympathies and aspirations are “remarkably effective in appealing to their mentality and thus attracting them to the faith.”¹⁶ The Christian communities are asked to offer a “radiant and attractive witness of fraternal communion.”¹⁷ Pope Benedict XV heartened the duties and values of all baptized Christians to have a welcoming heart: “By this, everyone will know that you are my disciples if you have a love for one another” (John 13:35).¹⁸

The crucial core of attracting people is the welcoming heart and love of neighbors. Pope Benedict XV attested that the powerful

---

¹⁶ Benedict XV, *Maximum illud*, no. 14.

¹⁷ Francis, *Evangelii gaudium*, no. 99.

¹⁸ Benedict XV, *Maximum illud*, no. 99.

ich do wiary”¹⁷. Wspólnoty chrześcijańskie są proszone o dawanie „promiennego i atrakcyjnego świadectwa braterskiej komunii”¹⁸. Papież Benedykt XV podkreślał obowiązki i wartości wszystkich ochrzczonych chrześcijan, nawołując ich, aby mieli serdeczne serce: „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13,35)¹⁹.

Istotą przyciągania ludzi do wspólnoty jest gościnne serce i miłość bliźniego. Papież Benedykt XV podkreślał, że potężną siłą przyciągania harmonijnej wspólnoty jest życie chrześcijańskie, które może zachęcić ludzi: „Ale jeśli zobaczą świadectwo autentycznie braterskich i pojednanych wspólnot, uznają to świadectwo za świetliste i pociągające”²⁰. Papież Jan Paweł II zwrócił się do wszystkich misjonarzy, zwłaszcza tych konsekrowanych, aby dawali „świadectwo aż po ofiarę z własnego życia; miłości, która ‘rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego’ (Rz 5,5), przynaglającego nas, byśmy odpowiedzieli na nią całkowitą miłością do Boga i do braci”²¹. Podobnie Papież Benedykt XV ubolewał nad wypaczeniami wśród wspólnot chrześcijańskich: „Zawsze z wielkim bólem dowiaduję się, jak niektóre wspólnoty chrześcijańskie, a nawet osoby konsekrowane, mogą tolerować różne formy wrogości, podziałów, kalumnii, zniesławienia, mściwości, zazdrości i chęci narzucenia pewnych idei za wszelką cenę, nawet do prześladowań, które wyglądają jak prawdziwe polowania na czarownice. Kogo chcemy ewangelizować, jeśli sami tak się zachowujemy?”²²

Według papieża Franciszka, misjonarze nie mogą zachęcać ludzi do głoszenia i działania misyjnego nie czerpiąc radości z Ewangelii. Misjonarz musi najpierw pozyskać Chrystusa, który jest podstawą atrakcyjności misyjnej. Tym, co przyciąga i zachęca nas do

---

¹⁷ Benedykt XV, *Maximum illud*, nr 14.

¹⁸ Franciszek, *Evangelii gaudium*, nr 99.

¹⁹ Benedykt XV, *Maximum illud*, nr 99.

²⁰ Benedykt XV, *Maximum illud*, nr 100.

²¹ Jan Paweł II, *Vita consecrata*, nr 12.

²² Benedykt XV, *Maximum illud*, nr 100.

attraction of the harmonious community is living out the Christian life that could attract people: “But if they see the witness of authentically fraternal and reconciled communities, they will find that witness luminous and attractive.”¹⁹ Pope John Paul II addressed all missionaries, especially those of consecrated life new expression is to “bear witness to the constant attraction which the total gift of self to the Lord, the ideal of the apostolic community and the founding charisms continue to exert, even on the present generation.”²⁰ In this way, Pope Benedict XV lamented the distortion among Christian communities: “It always pains me greatly to discover how some Christian communities, and even consecrated persons, can tolerate different forms of enmity, division, calumny, defamation, vendetta, jealousy, and the desire to impose certain ideas at all costs, even to persecutions which appear as veritable witch hunts. Whom are we going to evangelize if this is the way we act?”²¹

According to Pope Francis, missionaries cannot attract people to their preaching and activities without the joy of the Gospel. The missionary first needs to attract Christ, the core of missionary attraction. What draws and attracts us to God is love for us. We are loved and saved from evil, from sickness, from death. He brings us to his home, to his Kingdom.²² Pope Francis encourages the missionaries to serve the Churches with great love, thanking the martyrs for witnessing to us how the Gospel makes us participants in the life of God, and do so through attraction.²³ The martyrs were attractive through showing love in witness to the Gospel. Every baptized person is to be permeated by the Gospel’s essence and live it out in the world. It will attract people and give them a chance to experience it. Pope Francis beautifully portrays that the Church is the people who have

---

¹⁹ Benedict XV, *Maximum illud*, no. 100.

²⁰ John Paul II, *Vita consecrata*, no. 12.

²¹ Benedict XV, *Maximum illud*, no. 100.

²² See Francis, *Address to the delegations of Missionary Institutes of Italian Foundation* (Clementine Hall, 30.09.2019).

²³ See Francis, *Address to participants in the Assembly of the Pontifical Mission Societies* (Clementine Hall, 4.06.2016).

Boga, jest miłość do człowieka. Jesteśmy umiłowani i wybawieni od zła, od choroby, od śmierci. On prowadzi nas do swojego domu, do swojego Królestwa²³. Papież Franciszek zachęca misjonarzy, aby służyli Kościołom z wielką miłością, dziękując męczennikom za to, że dają nam świadectwo o tym, jak Ewangelia sprawia, że stajemy się uczestnikami życia Bożego, a dzieje się to poprzez przyciąganie²⁴. Męczennicy byli wyjątkowi ze względu na okazywanie miłości w świadectwie Ewangelii. Każda ochrzczona osoba ma być przeniknięta istotą Ewangelii i żyć nią na co dzień na ziemi. To przyciągnie ludzi i pozwoli im jej doświadczyć. Papież Franciszek pięknie ukazuje, że Kościół to ludzie, którzy doświadczyli tej siły przyciągania radości Ewangelii i noszą ją w sobie, w swoich sercach i w swoim życiu²⁵.

Misjonarze są tymi, którzy objawiają boską istotę i boską obecność, „widzialne ślady, które Trójca Święta pozostawia w historii, aby wzbudzić w ludziach zachwyt pięknem Boga i tęsknotę za Nim”²⁶. Właściwości duchowe: apostołska płodność, miłość do ubogich, zdolność do wzbudzania powołania oraz osobiste i wspólnotowe zaangażowanie stają się atrakcyjnym świadectwem dla mężczyzn i kobiet naszych czasów, którzy sami są spragnieni wartości absolutnych²⁷. Z tego powodu, *Radujcie się! List do konsekrowanych mężczyzn i kobiet* apeluje: „Kościół musi być atrakcyjny. Obudźcie świat! Bądźcie świadkami innego sposobu postępowania, działania, życia!”²⁸. Dla wszystkich chrześcijan ważne jest, aby obudzić ludzi

---

²³ Zob. Franciszek, *Przemówienie do delegacji Instytutów Misyjnych Fundacji Włoskiej* (Sala Klementyńska, 30.09.2019).

²⁴ Por. Franciszek, *Przemówienie do uczestników Zgromadzenia Papieskich Dziel Misyjnych* (Sala Klementyńska, 4.06.2016).

²⁵ Zob. Franciszek, *Przemówienie podczas modlitwy Anioł Pański*, (Plac św. Piotra, 6.01.2014).

²⁶ Jan Paweł II, *Vita consecrata*, nr 20.

²⁷ Zob. Jan Paweł II, *Vita consecrata*, nr 95.

²⁸ Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *List okólny do osób konsekrowanych w Roku Życia Konsekrowanego „Radujcie się!”* (2.02.2014), nr 10.

experienced this attraction of the joy of the Gospel and bear it within, in their hearts, and their lives.²⁴

The missionaries are those who reveal the divine essence and presence, the “tangible seals which the Trinity impresses upon history so that people can sense with longing the attraction of divine beauty.”²⁵ The spiritual qualities: the apostolic fruitfulness, love for the poor, the ability to attract vocations, and personal and communal commitment become an attractive witness to the men and women of our day, whom themselves are thirsting for absolute values.²⁶ For this reason, *Rejoice!*: A letter to consecrated men and women appeals that “The Church must be attractive. Wake up the world! Be witnesses of a different way of acting, of living!”²⁷ It is essential for all Christians to awaken people through our ways of living and loving as they are cloudy by worldly worries and things. In the visualized world, Christians’ ways of living and acting are the most effective realities to show who Christians are. Pope Francis continues, saying, “Young people will not be deceived: when they come to you, they want to see what they do not see elsewhere.”²⁸ Our ways and styles of attired and speaking where we must be careful and attractive.

During one of the sections for the course “Formation of Formators,” Fr. Prof. Marek Tatar reminded us: “Neither make the laity too clergy nor make the clergy too laity.”²⁹ We, clergies or religious or missionaries, are very modernizing and behave like laity. In other words, religious people are losing their attraction. But, as Pope Francis reminds us, it differs from what the young people want to see and hear from us. They already have these things, but they want to see and

---

²⁴ See Francis, *Address during the Angelus*, (Saint Peter’s Square, 6.01.2014).

²⁵ John Paul II, *Vita consecrata*, no. 20.

²⁶ See John Paul II, *Vita consecrata*, no. 95.

²⁷ Congregation for Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life, *A letter to Consecrated Men and Women on Year of Consecrated Life „Rejoice!”* (2.02.2014), no. 10.

²⁸ John Paul II, *Vita consecrata*, no. 109.

²⁹ Marek Tatar, *Reflection during the “Formation for Formators” course*, (UKSW, 19.11.2022).

swoim sposobem życia i kochania, gdyż są oni zamroczeni doczesnymi troskami i różnymi wydarzeniami. W wizualizowanym świecie sposób życia i działania chrześcijan są najskuteczniejszymi elementami pokazującymi, kim są. Papież Franciszek kontynuuje, mówiąc: „Młodych nie można oszukać; przychodzą do was, bo chcą znaleźć to, czego nie widzą gdzie indziej”²⁹. Nasze zachowanie, styl ubierania się i mówienia, tam powinniśmy być uważni, ale i atrakcyjni.

Podczas jednej z sekcji kursu „Formacja formatorów” ks. Prof. Marek Tatar przypomniał nam: „Nie czyńcie świeckich zbyt duchownymi, ani duchowieństwa zbyt świeckimi”³⁰. My, duchowni czy zakonnicy czy misjonarze, jesteśmy bardzo unowocześnieni i zachowujemy się jak świeccy. Innymi słowy, osoby zakonne tracą swoją atrakcyjność. Ale, jak przypomina nam papież Franciszek, różni się to od tego, co młodzi ludzie chcą w nas widzieć i słyszeć. Te rzeczy już mają, a chcą zobaczyć i posłuchać tego, czego nie mają, czyli obecności i miłości Boga, którą misjonarze mają im dostarczyć i pokazać. Młodzi ludzie pragną poczuć Bożą obecność i doświadczyć Bożej miłości. Jeśli misjonarze będą jak niechrześcijanie, to co przyciągnie do nich ludzi? Jaką wartość będziemy mieli, jeśli będziemy zachowywać się jak ludzie pozbawieni boskiej i religijnej głębi?

Jeśli wrócimy do kwestii dzbanów lub pojemników na wodę pitną, to powinny być spełnione pewne warunki. Naczynie i miejsce, w którym jest umieszczone, muszą być czyste, aby można było z niego chętnie czerpać i pić. O ile to konieczne, powinno być ozdobione na tyle, na ile to możliwe, by dobrze wyglądało. Przyciąganie ludzi jest naszym obowiązkiem. W tym celu należy zwrócić uwagę ludzi na wartości, jakie niesie ze sobą Ewangelia. Nasza tożsamość jest również atrakcją samą w sobie. Mając w sobie słoność, piękno i esencję naszego życia, przyciągniemy ludzi smakiem, dotykiem i zmysłem. Jezus przypomina misjonarzom o ich tożsamości: „Wy jesteście solą dla ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją

---

²⁹ Jan Paweł II, *Vita consecrata*, nr 109.

³⁰ Marek Tatar, *Refleksja podczas kursu „Formacja dla formatorów”*, (UKSW, 19.11.2022).

listen to what they don't have, which is the presence and love of God that the missionaries are to deliver and show to them. The young people are eager to feel God's presence and experience God's love. If the missionaries are like non-Christians, what will be the attraction for the people? What credit will we have if we behave like people without divine and religious essence?

If we go back to the nature of drinking water pots or containers, some qualities or requirements should be met. The pot and where it is placed must be clean so that it will be attractive to grasp and drink. If needed, it should be decorated as much as possible, making it look good. To attract people is our duty. There will be the coating values of the Gospel to have the attention of people. Having our essence or identity is the attraction itself, also. If we have the saltiness, beauty, and essence of our life, people will be attracted to taste, feel, and sense. Jesus reminds the missionaries of their identity: "You are the salt of the earth; but if salt has lost its taste, how can its saltiness be restored? It is no longer good for anything but is thrown out and trampled underfoot" (Matthew 5:13-16). The salt means to give my life loving God and human persons.

Some Catholics may feel that the Church's teachings and practices are out of touch with modern life or do not address their needs or concerns. They are bored with the unenergetic and unfresh messages, which can give them no relevance. The Catholic Church has faced several scandals recently, including sexual abuse by clergy and financial mismanagement. These negative perceptions can create a barrier to attraction for some individuals. Since the Synodality provokes and encourages the participation of the members, some Catholics may feel that the Church does not offer enough opportunities for engagement or meaningful participation to the members. To increase its relevance and engage more actively with its members and the wider community, the pastor or missionary must reduce the one-man show program. Additionally, the Church can work to promote its positive contributions to society, such as its efforts to provide the necessary training and resources and to raise awareness

posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi”(Mt 5,13-16). Sól oznacza oddanie życia z miłością Bogu i ludziom.

Niektórzy katolicy mogą czuć, że nauki i praktyki Kościoła nie przystają do współczesnego życia lub nie odpowiadają na ich potrzeby i obawy. Są znudzeni pozbawionymi energii i świeżości przesłaniami, które nie mają dla nich żadnego znaczenia. Kościół katolicki stanął ostatnio w obliczu kilku skandali, w tym wykorzystywania seksualnego przez duchownych oraz złego zarządzania finansami. Taki negatywny wizerunek może stanowić barierę. Ponieważ synodalność prowokuje i zachęca do uczestnictwa członków, niektórzy katolicy mogą czuć, że Kościół nie oferuje wystarczających możliwości zaangażowania lub znaczącego uczestnictwa dla swoich członków. Aby zwiększyć swoje znaczenie i aktywniej angażować swoich członków i szerszą społeczność, ksiądz lub misjonarz musi ograniczyć jednoosobowe show. Ponadto Kościół może promować własny pozytywny wysiłek, jakim jest zapewnianie niezbędnych szkoleń i materiałów oraz zwiększanie świadomości na temat pracy misyjnej Kościoła i jej znaczenia w pozyskiwaniu nowych członków.

2. Przystępność

Drugą cechą misjonarza jest bycie przystępnym. Misjonarze przekraczając granice, kontaktują się z ludźmi, kulturami, społecznościami i religiami. Pozwólcie, że podzielę się moim doświadczeniem jako misjonarza na Wyspie Salomona. W 2013 roku miałem okazję odwiedzić arcybiskupa Adriana Thomasa Smitha SM archidiecezji Honiara, stolicy Wysp Salomona (1984-2016, obecnie na emeryturze). Jego katedra znajduje się na szczycie wzgórza, położonego w centrum stolicy. Ponieważ nie ma tam ogrodzenia, ludzie mogą siedzieć i podziwiać widok ze szczytu wzgórza. Zaciekawilo mnie to na tyle, że w mojej głowie pojawiło się ważne pytanie. Kiedy spotkałem arcybiskupa, zapytałem go o katedrę bez ogrodzenia. Jego słowa głęboko mnie poruszyły i podsunęły mi ideę i zrozumienie tajemnicy Kościoła. Powiedział: „Kościół jest powszechny, gościnny i otwarty

of the Church's missionary work and its importance in attracting its members and others.

2. Approachability

The second quality of the missionary is being approachable. The missionaries cross borders and contact people, cultures, communities, and religions. Let me share an experience of mine as a missionary to Solomon Island. In 2013, I had a chance to visit Archbishop Adrian Thomas Smith SM (1984-2016, now retired) of the Archdiocese of Honiara, the capital city of the Solomon Islands. His Cathedral is on the top of the hill, located at the center of the capital city. It does not have a fence. People can have a seat and sight from the top of the hill. It made me curious, and I had a big question in my mind. When I met the Archbishop, I asked him about the cathedral without the fence. His words struck me and gave me insight and understanding of the mystery of the Church. He said: "The church is universal, welcoming, and open to all." The Church is indeed a welcoming and reaching-out mystery. The Church is the people who acknowledge the love of God and spread it to others without aggression and hostility.

In this case, the visibility and being without a boundary or fence reveal the true being of the Catholic Church. No lock is set, and no door is closed. Jesus reaches out and shows his approachability. Anyone can approach him like the sinners, the prostitute, the poor, and the sick. Even Jesus' disciples blocked some who came to Him. He stopped them not to hinder them. Jesus made his presence visible and approachable. He welcomes those who are in need. There are many parables about this in the Gospel. "And just then, some people were carrying a paralyzed man lying on a bed. When Jesus saw their faith, he said to the paralytic: 'Take heart, son; your sins are forgiven'" (Matthew 9:2); "Let the little children come to me, and do not stop them; for it is to such as these that the kingdom of heaven belongs" (Matthew 19:14).

dla wszystkich”. Kościół jest rzeczywiście tajemnicą gościnności i otwartości. Kościół to ludzie, którzy uznają miłość Boga i szerzą ją innym bez agresji i wrogości.

W tym przypadku widoczność i brak granic lub ogrodzenia ujawniają prawdziwą istotę Kościoła katolickiego. Nie ma tu żadnego zamka ani zamkniętych drzwi. Jezus wyciąga rękę i pokazuje swoją przystępność. Każdy może się do Niego zbliżyć, tak jak grzesznicy, prostytutki, ubodzy i chorzy. Przecież nawet kiedy uczniowie Jezusa utrudniali niektórym przychodzenie do Niego, to On ich powstrzymywał, by pozwalali innym podejść do Niego. Jezus uczynił swoją obecność widoczną i przystępną. Przyjmuje tych, którzy są w potrzebie. Ewangelia zawiera wiele przypowieści na ten temat. „A oto jacyś ludzie nieśli sparaliżowanego człowieka leżącego na łożu. A gdy Jezus ujrzał ich wiarę, rzekł do paralytyka: ‘Ufaj, synu! Odpuszczają ci się twoje grzechy’” (Mt 9,2); „Dopuszczcie dzieci i nie przeszkadzajcie im przyjść do Mnie; do takich bowiem należy królestwo niebieskie” (Mt 19,14).

Papież Franciszek przekonująco przypomina nam o kolejnej wartości w życiu misjonarza: „ewangelizator nie może mieć cały czas grobowej miny”³¹. Ponieważ Kościół jest Kościołem gościnnym, jego członkowie powinni być witającymi o pełnych miłości twarzach. Jeśli zamkniemy kościół, kto do niego wejdzie? Kto odważy się podejść, jeśli zobaczy naszą skrzywioną minę? Jakie znaczenie będzie miała nasza misja, jeśli nasza przystępność będzie ukryta przed ludźmi? Jeśli nasza widoczność jest zablokowana, kto będzie w stanie ją dostrzec? Boża dobroć i obecność w nas musi być objawiona wszystkim poprzez naszą przystępność i widoczność. Jesteśmy wezwani do przeżywania naszych chrześcijańskich wartości i tożsamości, które ugaszą pragnienie i odświeżą zmęczenie. To będzie uzdrowieniem ran, lekarstwem dla chorych i odpowiedzią na problemy.

W kulturze, w której dzbanki z wodą pitną umieszczane są w miejscach publicznych, ludzie mogą je zobaczyć, podejść i ugasić pragnienie. Nie ma ogrodzenia, zamka ani drzwi uniemożliwiających picie

---

³¹ Franciszek, *Evangelii gaudium*, nr 10.

Pope Francis convincingly reminds us of the missionary's quality: "An evangelizer must never look like someone who has just come back from a funeral."³⁰ Since the Church is a welcoming Church, its members are to be the welcoming ones who have charming faces. If we close the church, who will enter? If we show our frown face, who will dare to approach? What will our mission mean if our approachability is hidden from the people? If our visibility is locked, who will be able to see it? God's goodness and presence in us must be revealed to all through our approachability and visibility. We are called to live out our Christian values and identity that will quench the thirst and fresh for tiredness. It will be the healing of the wounds, the remedies for the sick, and answers to the problems.

In the culture of putting drinking water pots in public, people can see it and approach and quench their thirst. There is no fence, lock, or door for drinking water pots. It is approachable to all, invites all, and offers fresh water to all. Whoever is tired and thirsty is welcome. Jesus always creates the space of His approachability and invites: "Come to Me, all who are weary and carrying heavy burdens, and I will give you rest" (Matthew 11:28). The fascinating culture of drinking-water-pot reflects that the missionaries' approachability is one of the crucial ways of spreading the Good News. Staying in their comfort zone and social barriers may make it difficult for missionaries to access their availability for others. Breaking the barriers of clericalism, and hierarchical and exclusive spirit, the missionaries should promote transparency and accountability and create opportunities for dialogue and collaboration. This can be the best path to create approachability in the mission.

---

³⁰ Francis, *Evangelii gaudium*, no. 10.

wody z dzbanów. Wszyscy mogą się do niego zbliżyć, wszystkich zaprasza i wszystkim oferuje świeżą wodę. Ktokolwiek jest zmęczony i spragniony, jest mile widziany. Jezus zawsze tworzy przestrzeń swojej dostępności i zaprasza: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię” (Mt 11,28). Ta niesamowita kultura picia wody z dzbana odzwierciedla fakt, że przystępność misjonarzy jest jednym z kluczowych sposobów głoszenia Dobrej Nowiny. Pozostawanie w swojej strefie komfortu oraz bariery społeczne mogą utrudniać misjonarzom bycie dostępnymi dla innych. Przełamując bariery klerykalizmu oraz hierarchicznego i ekskluzywnego ducha, misjonarze powinni promować transparentność i odpowiedzialność oraz tworzyć możliwości dialogu i współpracy. Może to być najlepsza droga do budowania przystępności w misji.

3. Dostępność

Papież Franciszek zawsze doradza swoim kapłanom, aby okazywali miłosierdzie i odwagę apostołską oraz aby ich drzwi były otwarte dla wszystkich.³² Z Jego słów jasno wynika, że misjonarz nie ma blokad ani granic. Jeden z najbardziej uderzających fragmentów Ewangelii Mateusza pokazuje dostępność Jezusa. Jezus bez wahania odpowiada na potrzeby ludzi: „Gdy to mówił do nich, pewien zwierzchnik [synagogi] przyszedł do Niego i, oddając pokłon, prosił: «Panie, moja córka dopiero co skołała, lecz przyjdź i włóż na nią rękę, a żyć będzie»” (Mt 9,18). Bycie widzianym i dotykany przez potrzebujących, grzeszników, biednych i chorych jest głównym zadaniem naszego Zbawiciela. Dostępność Jezusa porusza serca tych ludzi i jest odpowiedzią na ich problemy. Jego dostępnością jest przebaczenie, oczyszczenie, podnoszenie na duchu, leczenie i pozwalanie ludziom odczuć boskie uzdrowienie i obecność.

---

³² Zob. *Biography of the Holy Father Francis*, w: http://www.vatican.va/holy_father/francesco/biography/documents/papa-francesco-biografia-bergoglio_en.html (24.05.2023).

3. Availability

Pope Francis has always advised his priests to show mercy and apostolic courage and to keep their doors open to everyone.³¹ His words clearly state that the missionary has no lock or boundary. One of the most striking passages in the Gospel of Matthew shows Jesus' availability. Without hesitations, Jesus responds to the needs of the people: "While he was saying this, a synagogue leader came and knelt before him and said, my daughter has just died. But come and put your hand on her, and she will live" (Matthew 9:18). To be seen and touched by the needed, the sinners, the poor, and the sick is the main task of our Savior. Jesus' availability touches the heart of those people and is an answer to their problems. His availability is to forgive, clean, uplift, cure, and let the people feel the divine healing and presence.

Jesus is always available to everyone who needs Him. He shows and teaches his disciples how to be available to all. This is an essential quality of the missionaries that should penetrate the lives of people in the hours and darkness of life. Without our availability, how could we proclaim the Good News, and how could the people hear and taste the presence of God? Could someone see the divine presence in us through our availability? The Gospel of Matthew states: "A city built on a hill cannot be hidden, and no one puts a lighting lamp under the bushel basket but on the lampstand, and it gives light to all in the house" (Matthew 5:14).

Pope Francis attests that one of the most important characteristics of missionaries of today is to have the courage of availability, which is the significance of joyful witnesses.³² He shows his concerns for the availability of missionaries by saying: "I want to encourage all

---

³¹ See *Biography of the Holy Father Francis*, in: http://www.vatican.va/holy_father/francesco/biography/documents/papa-francesco-biografia-bergoglio_en.html (24.05.2023).

³² See Francis, *Address to the participants in the General Chapter of the Missionary Oblates of Mary Immaculate* (Clementine Hall, Vatican, 7.10.2016).

Jezus jest zawsze dostępny dla każdego, kto Go potrzebuje. Pokazuje i uczy swoich uczniów, jak być dostępnym dla wszystkich. Jest to podstawowa cecha misjonarzy, która powinna przenikać życie ludzi w czasie godzin mroku i ciemności życia. Bez naszej dyspozycyjności, jak moglibyśmy głosić Dobrą Nowinę i jak ludzie mogliby usłyszeć i zakosztować obecności Boga? Czy ktoś by dostrzegł Bożą obecność w nas bez naszej dostępności? Ewangelia Mateusza podaje: „Wy jesteście światłem świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. Nie zapala się też światła i nie stawia pod korcem, ale na świeczniku, aby świeciło wszystkim, którzy są w domu. Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie” (Mt 5, 14-16).

Papież Franciszek potwierdza, że jedną z najważniejszych cech współczesnych misjonarzy jest odwaga bycia dostępnym, czyli bycie świadkiem pełnym radości³³. Wyraża swoje obawy o dostępność misjonarzy, mówiąc: „Chcę zachęcić was wszystkich – kapłanów, zakonników i zakonnice, świeckich i seminarzystów – do angażowania się w tę współpracę kościelną, szczególnie wokół planów duszpasterskich diecezji i misji kontynentalnej, współpracując z całą gotowością dla dobra wspólnego”³⁴. Jezus podróżował i przekraczał granice, aby być widocznym i pokazywać swoją gotowość do nauczania, uzdrawiania i pełnienia roli pasterza (por. Mt 5,1-2). Co więcej, Jezus często zatrzymywał się, by rozmawiać i troszczyć się o ludzi, którzy byli w potrzebie, biedni, chorzy lub utrudzeni.

Bycie dostępnym dla innych wymaga poświęcenia dużej ilości czasu i energii. Jezus rozumiał troskę o siebie samego i znajdował czas na modlitwę i wyciszenie z dala od wszystkich, ale także był całkowicie dostępny dla każdego, kogo napotkał. Jezus dał nam swojego

---

³³ Franciszek, *Przemówienie papieża Franciszka, ogłoszone na audiencji uczestników 36. Kapituły Generalnej Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów MN, skierowane do oblatów na całym świecie* (Sala Klementyńska, Watykan, 7.10.2016).

³⁴ Franciszek, *Homilia Papieża Franciszka ogłoszona podczas Nieszporów z biskupami, kapłanami, diakonami, osobami konsekrowanymi, seminarzystami i ruchami katolickimi w katedrze pw. Matki Bożej Wniebowziętej* (Metropolitalna Katedra Wniebowzięcia NMP, Asunción, Paragwaj, 11.07.2015).

of you, priests, men, and women religious, laity and seminarians, bishops, to be committed to this ecclesial collaboration, especially about diocesan pastoral plans and the continental mission, and to work together with complete availability in the service of the common good.”³³ Jesus traveled and crossed borders to be seen and to show his availability to teach, heal, and shepherd people (Matthew 5:1-2). In addition, Jesus often stopped to talk with and cared for people who had needs, people who were poor, ill, or weary.

It takes a lot of time and energy to be available to people. Jesus understood self-care and made time for prayer and quiet away from everyone, but he also made himself radically available to whomever he met. Jesus has given us his Spirit to do the same in this challenging world. Do people rejoice and benefit from Jesus’ availability? Sure, they had a chance to receive the Good News and to be healed. But do people feel the availabilities of the missionaries? Finding out how to make ourselves available to men in our busy times is good and necessary. Let the people think and see the divine availability in us.

In the Spirit of Christ, the missionaries make themselves available to be ready to serve, guide, redirect, encourage, teach, share, testify, understand, listen, advise, clean, heal and evangelize the needed and wounded as Jesus did to us. In the Lord’s strength, are we available for others and thus for Him to work through us today? Pope Francis reminds the Catholic Civil Aviation Chaplains, saying: “In airports, yours is primarily a presence of availability. You represent God’s ever-present love in an environment crowded with people at work or traveling for various reasons. [...] Your witness and the message you communicate at that moment can leave a life-long impression. Availability is itself a powerful form of witness.”³⁴

The drinking water pot in public places is available, regardless of age, ability, or status. Since it is placed in an open space, it welcomes

---

³³ Francis, *Address during the Vespers with bishops, priests, deacons, men and women religious, seminarians, and Catholic movements* (Metropolitan Cathedral of the Assumption, Asunción, Paraguay, 11.07.2015).

³⁴ Ibid.

Ducha, abyśmy czynili to samo w tym pełnym wyzwaniach świecie. Czy ludzie radują się i korzystają z dostępności Jezusa? Oczywiście, że mieli szansę przyjąć Dobrą Nowinę i zostać uzdrowieni. Ale czy ludzie odczuwają dostępność misjonarzy? Znalezienie sposobu, w jaki możemy stać się dostępni dla ludzi w naszych zabieganych czasach, jest czymś dobrym i koniecznym. Niech ludzie myślą i widzą w nas Bożą dyspozycyjność.

W Duchu Chrystusa misjonarze stają się dyspozycyjni, aby być gotowymi służyć, prowadzić, ukierunkowywać, zachęcać, nauczać, dzielić się, świadczyć, rozumieć, słuchać, doradzać, oczyszczać, uzdrawiać i ewangelizować potrzebujących i zranionych, tak jak czynił to Jezus. Czy w mocy Pana jesteśmy dostępni dla innych, a tym samym dla Niego, aby dziś mógł przez nas działać? Papież Franciszek przypomina katolickim kapelanom lotnictwa cywilnego, mówiąc: „Na lotniskach wasza obecność jest przede wszystkim obecnością dyspozycyjności. Reprezentujecie zawsze obecną miłość Boga w środowisku zatłoczonym, pełnym ludzi pracujących lub podróżujących. [...] Wasze świadectwo i przesłanie, które przekazujecie w tym momencie, może pozostawić niezatarty ślad na całe życie. Dyspozycyjność sama w sobie jest potężną formą świadectwa”³⁵.

Dzban z wodą pitną w miejscach publicznych jest dostępny bez względu na wiek, zdolności czy status, a ponieważ jest umieszczony na otwartej przestrzeni, zachęca do ochłody swoim dobrodziejstwem i orzeźwieniem. Wita strudzonych podróżników. Stanowi to kwintesencję pięknej i znaczącej wartości kulturowej mieszkańców Birmy, którzy witają i pocieszają podróżnych. Wspaniale byłoby zaadoptować tę kulturę, aby sprawić, że ludzie zmartwieni, zmęczeni, głodni i spragnieni nabiorą energii i otuchy dzięki żywej wodzie Dobrej Nowiny o Jezusie. Bariery kulturowe i językowe mogą stanowić wyzwania dla ich dostępności podczas pracy w obszarach, w których muszą lepiej poznać lokalne zwyczaje lub języki. Przykład *Ye Gyan Zin* jasno pokazuje, że nie ma miejsca na pozostawanie w strefie

---

³⁵ Tamże.

a quench from its richness and freshness and comforts the tired travelers from a distance. It gives us the essence of the beautiful and significant cultural value of Myanmar people to welcome and comfort the travelers. It is good to adopt this culture to make the people of worry, tiredness, hunger, and thirst fresh and energized through the living water of the Good News of Jesus. The cultural and linguistic barriers can be challenges related to their availability when working in areas where they need to become more familiar with local customs or languages. The *Ye Gyan Zin* example clearly states that there is no staying in a comfort zone and no cultural, social, or linguistic barriers for travelers.

III. ACCOUNTABILITY

As the Second Vatican Council has pointed out, the Catholic Church is a “community composed of men.”³⁵ The human organization needs a particular code of ethics that emphasizes accountability. The Catholic Church understands accountability as vertical accountability, where the laities are accountable to the priests, the priests are accountable to the bishops, and the bishops are accountable to the pope. Generally, the understanding of accountability is the obligation to give a calculation for one’s actions and responsibilities that he should have done to a higher authority. However, for this article, it is the process by which a missionary makes a commitment to respond to and performs as he submitted to do as stewardship. In an ecclesiastical setting, people must pay back for the activities and performances that are against this commitment to the resources God has entrusted, organizing for service and mission, and providing programs to carry out the Church’s mandate or must be rewarded as good stewardship. As a shepherd, the missionary is to help the sheep grow in Christ and learn to find Him as the source, force, and course of life.

Accountability for Christians is such a gift and opportunity to become more and more like Christ in this life. One day, before

---

³⁵ *Gaudium et spes*, no. 1.

komfortu i nie ma barier kulturowych, społecznych czy językowych dla podróżników.

III. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Jak wskazał Sobór Watykański II, Kościół katolicki jest „wspólnotą złożoną z ludzi”³⁶. Organizacja społeczna potrzebuje szczególnego kodeksu etycznego, który kładzie nacisk na odpowiedzialność. Kościół katolicki rozumie odpowiedzialność jako odpowiedzialność wertykalną, gdzie świeccy są odpowiedzialni przed księżmi, księża przed biskupami, a biskupi przed papieżem. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiedzialność oznacza obowiązek rozliczenia się ze swoich działań i powinności przed wyższą instancją. Jednak w przypadku tego artykułu jest to proces, w którym misjonarz zobowiązuje się do reagowania i wykonywania tego, co zobowiązał się zrobić jako szafarz. W środowisku kościelnym ludzie muszą płacić za działania sprzeczne z powierzonymi przez Boga zasobami, organizując służbę i misję oraz zapewniając programy realizujące mandat Kościoła lub też muszą zostać nagrodzeni jako dobrzy szafarze. Jako pasterz, misjonarz ma pomagać owcom wzrastać w Chrystusie i uczyć się odnajdywać Go jako źródło, siłę i kierunek życia.

Odpowiedzialność dla chrześcijan jest darem i okazją do stawania się w tym życiu coraz bardziej podobnymi do Chrystusa. Pewnego dnia przed obliczem Boga odpowiemy za nasze uczynki na ziemi. Apostoł Paweł przypomina nam: „Tak więc każdy z nas o sobie samym zda sprawę Bogu” (Rz 14,12). W indywidualnym rozumieniu, istnieją trzy podstawowe formy odpowiedzialności chrześcijan oparte na miłości. Definiując, co oznacza odpowiedzialność, być może lepiej będzie wspomnieć o trzech obszarach; pierwszy to odpowiedzialność przed Panem, drugi to odpowiedzialność przed ludzkością, a trzeci to odpowiedzialność za stworzeniem.

---

³⁶ *Gaudium et spes*, nr 1.

God, we will give an account of our works on earth. The apostle Paul reminds us, “So then each of us will give an account of himself to God” (Romans 14:12). In personal understanding, there are three primary ways of accountability for Christians that are love-based. In defining what accountability means, it may be better to mention three areas; the first one is being accountable to the Lord and the second is accountable to humanity, and the third is being accountable to creation.

1. Accountability to God

The first point of accountability means being loyal and faithful to God. People of God cannot be lessened to being loyal and faithful to the Church or society. Protecting society should not come at the cost of people’s lives or the cost of the Gospel. It means admitting the mistakes towards God and being faithful to God. Restorative justice should play a role in rehabilitating those who have caused violence. Jesus was accountable to His mission God the Father offered. Human salvation was the outpouring and fruit of His accountability to His mission on earth. The missionaries should look up the event that happened on the Cross and remind themselves to be faithful to our mission.

Indeed, accountability in the Church is to be aware and alert always. Without it, we struggle, lose focus, detract from moral purity, and fail to achieve the original purpose of doing the mission. Therefore, the missionaries must always be accountable for the dedicated tasks that the Lord gave us that lighten the heavy yoke, heal the wounds, comfort the weary, and give rest to those burdened (Matthew 11:28-30). Being faithful and accountable to the tasks God entrusted, missionaries must bring the water inside the pot as the living message of the Good News, the joy of the Gospel, offering the gentle and humble heart of Jesus to people.

1. Odpowiedzialność przed Bogiem

Pierwszy punkt odpowiedzialności oznacza bycie lojalnym i wiernym Bogu. Lud Boży nie może być ograniczony do bycia lojalnym i wiernym Kościołowi lub społeczeństwu. Ochrona społeczeństwa nie powinna odbywać się kosztem życia ludzi lub kosztem Ewangelii. Oznacza to przyznanie się do błędów wobec Boga i bycie Mu wiernym. Odpowiedzialność naprawcza powinna służyć rehabilitacji tych, którzy dopuścili się przemocy. Jezus był odpowiedzialny za swoją misję, którą przekazał Mu Bóg Ojciec. Zbawienie ludzkości było wynikiem i owocem Jego odpowiedzialności za Jego misję na ziemi. Misjonarze powinni przypominać sobie o wydarzeniu, które miało miejsce na krzyżu i przypominać sobie o wierności naszej misji.

Zaiste, odpowiedzialność w Kościele polega na byciu zawsze świadomym i czujnym. Bez tego zmagamy się, tracimy koncentrację, oddalamy się od moralnej czystości i nie osiągamy pierwotnego celu misji. Dlatego misjonarze muszą być zawsze odpowiedzialni za powierzone nam przez Pana zadania, które zmniejszają ciężkie jarzmo, leczą rany, pocieszają zmęczonych i dają odpoczynek tym, którzy są strudzeni (Mt 11,28-30). Będąc wiernymi i odpowiedzialnymi za powierzone przez Boga zadania, misjonarze muszą przynosić wodę w naczyniu jako żywe przesłanie Dobrej Nowiny, radość Ewangelii, oferując ludziom łagodne i pokorne serce Jezusa.

2. Odpowiedzialność przed ludzkością

W dzisiejszych czasach rodzą się liczne problemy i konflikty, które nas wyniszczają, takie jak wojny między narodami, społeczeństwami i religiami. Papież Franciszek przypomina nam: „Dziękuję wszystkim za postawienie na braterstwo, ponieważ dzisiaj braterstwo jest nową granicą ludzkości. Albo jesteśmy braćmi i siostrami, albo niszczymy się nawzajem”³⁷. My, misjonarze, nie zostaliśmy posłani

---

³⁷ Franciszek, *Przesłanie wideo na Pierwszy Międzynarodowy Dzień Braterstwa Ludzi* (04.02.2021).

2. Accountability to humanity

Now a day, numerous problems and conflicts are arising that destroy us, like war from nation to nation, society to society, and religion to religion. Pope Francis reminds us: “Thanks to everyone for having a bet on fraternity because today fraternity is humanity’s new frontier. Either we are brothers and sisters, or we destroy each other.”³⁶ We, the missionaries, are not sent to the mission to fight each other or to lead God’s people astray. Our responsibility is to bring love and peace, to stop the fire, to quench the thirst, and to console the weary. Alternatively, if the missionaries are the problem-maker, what will be the reward of our mission? God wants the Church to reflect His character, wisdom, and glory in this world (Ephesians 3:10-11). We can also encourage each other to love, seek after, and obey God with all our hearts, souls, minds, and strength, and love others as we love ourselves (Mark 12:30-31).

The apostle Paul understood accountability to each other in the way of building human family and fraternity as God first initiated to be: “Be kind to one another, tenderhearted, forgiving one another, as God in Christ forgave you” (Ephesians 4:32). Pope Francis assumes it is not easy. Still, we have to confront, as the missionaries: “The path of fraternity is long and challenging, it is a difficult path, yet it is the anchor of salvation for humanity.”³⁷ Regarding the ecclesiastical situation of the Church in Myanmar, Joseph Win Hlaing Oo, who has many years of experience in social work, comments that “to have accountability, the diocese must be ruled by policies such as human resource management policies, safeguard policies, financial policy, procurement policy, accountability policy, and diocesan policies.

---

³⁶ Francis, *Video Message for the First International Day of Human Fraternity* (04.02.2021).

³⁷ Francis, *Video Message for the Second International Day of Human Fraternity* (04.02.2022).

na misje, aby walczyć ze sobą nawzajem czy też sprowadzać lud Boży na manowce. Naszą odpowiedzialnością jest niesienie miłości i pokoju, powstrzymanie pożaru, gaszenie pragnienia i pocieszanie zmęczonych. Jeżeli natomiast misjonarze będą sprawcami problemów, to jaką nagrodę otrzymamy za naszą misję? Bóg chce, aby Kościół odzwierciedlał Jego charakter, mądrość i chwałę na tej ziemi „mądrość Boga poprzez Kościół stanie się jawna Zwierzchnościom i Władzom na wyżynach niebieskich” (Ef 3,10-11). Zachęcajmy się nawzajem, byśmy kochali, szukali i byli posłuszni Bogu z całego serca, duszy, umysłu i siły oraz byśmy kochali innych tak, jak samych siebie (Mk 12,30-31).

Apostoł Paweł rozumiał odpowiedzialność wobec siebie nawzajem jako sposób budowania ludzkiej rodziny i braterstwa, które Bóg zapoczątkował: „Bądźcie dla siebie nawzajem dobrzy i miłosierni! Przebaczajcie sobie, tak jak i Bóg nam przebaczył w Chrystusie” (Ef 4,32). Papież Franciszek zakłada, iż mimo, że nie jest to łatwe, to jednak musimy się z tym zmierzyć. Musimy stawić temu czoła jak przystało na misjonarzy: „Droga braterstwa jest długa i wymagająca, jest trudną drogą, ale jest kotwicą zbawienia dla ludzkości”³⁸. Odnosząc się do sytuacji Kościoła w Birmie, Joseph Win Hlaing Oo, który ma wieloletnie doświadczenie w pracy społecznej, komentuje, że „aby diecezja była odpowiedzialna, musi być rządzona takimi zasadami, jak polityka zarządzania zasobami ludzkimi, polityka bezpieczeństwa, polityka finansowa, polityka zamówień publicznych, polityka odpowiedzialności i polityka diecezjalna. Samo prawo kanoniczne nie wystarcza do zapewnienia odpowiedzialności w Kościele”³⁹. Przypomina nam o wierności, wytrwałości w wierze i nadziei w Boga oraz o zadaniach, które Bóg nam powierzył do końca naszego życia.

---

³⁸ Franciszek, *Przesłanie wideo na Pierwszy Międzynarodowy Dzień Braterstwa Ludzi* (04.02.2022).

³⁹ Joseph Win Hlaing Oo, *Wywiad za pośrednictwem poczty elektronicznej* (21.11.2022). Założyciel Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich (Community Agency for Rural Development (CAD)) oraz Joseph ,s Education Collage.

Canon Law alone is not sufficient for accountability in the Church.”³⁸ It reminds us to be faithful, endurance in faith, and hope in God and the tasks God entrusted to us till the end of life.

3. Accountability to creation

God willed us not only to build a loving relationship among human beings but also to have a horizontal relationship with all creation: “Be fruitful and multiply and fill the earth and subdue it and have dominion over the fish of the sea and over the birds of the heavens and over every living thing that moves on the earth” (Genesis 1:28). The missionaries are not to damage and destroy the things but to build up God’s people in love and peace. In his encyclical letter of *Laudato Si*, Pope Francis beautifully portrays the creation “common home” and encourages us to take care of creation with the unbreakable responsibilities which belong to all and is entrusted to us.³⁹

We hear news of natural disasters here and there. One decade ago, landslides, floods, and climate changes happened in the Chin State, Western Myanmar. The people of Chin were displaced miserably. In Chin State, Christianity is a major religion, and the religious influence and belief are strong enough. In a religious sense, some wrongly predicted that God punished the people for their sins, and pastors and even catholic priests preached to repent and turn away from their sins and to God. In reality, it was not God who caused the landslides and floods but the people who lived there. They themselves are the ones who paved the way for landslides and floods. Instead of taking care of their land, they consume and generate deforestation by milling wood for building houses and furniture, cutting firewood, and logging

---

³⁸ Joseph Win Hlaing Oo, *Personal interview through e-mail* (21.11.2022). He is the Founder of Community Agency for Rural Development (CAD) and Joseph’s Education Collage.

³⁹ See also Francis, *Address to participants in the International Conference sponsored by the Pontifical Council for Health Care Workers [For Health Pastoral Care]* (Sala Regia, Vatican, 19.11.2015).

3. Odpowiedzialność za stworzenie

Bóg chciał, abyśmy nie tylko budowali miłosną relację między sobą, ale także abyśmy utrzymywali horyzontalną relację z całym stworzeniem: „Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną; abyście panowali nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi” (Rdz 1,28). Misjonarze nie mają niszczyć rzeczy, ale budować lud Boży w miłości i pokoju. W swojej encyklice *Laudato Si*, papież Franciszek pięknie ukazuje stworzenie jako „wspólny dom” i zachęca nas do dbałości o to dzieło z niezłomną odpowiedzialnością, która należy do wszystkich i jest nam powierzona⁴⁰.

Tu i ówdzie docierają do nas informacje o klęskach żywiołowych. Dziesięć lat temu osunięcia ziemi, powodzie i zmiany klimatyczne miały miejsce w stanie Chin w zachodniej części Birmy. Mieszkańcy Chin zostali zmuszeni do ucieczki. W stanie Chin chrześcijaństwo jest główną religią, a wpływy religijne i wiara są dość silne. Z religijnego punktu widzenia niektórzy błędnie zakładali, że Bóg ukarał ludzi za ich grzechy, a pastory, a nawet księża katoliccy, głosili pokutę i nawrócenie się od grzechów do Boga. W rzeczywistości to nie Bóg spowodował osunięcia ziemi i powodzie, ale ludzie, którzy tam mieszkali. To oni sami utorowali drogę osuwiskom i powodziom. Zamiast dbać o swoją ziemię, konsumują ją i wylesiają, produkując drewno do budowy domów i mebli, tnąc drewno na opał oraz wycinając i pozyskując łodygi orchidei w celach zarobkowych. To samo dzieje się w wielu innych regionach Birmy. Nasz naród musi zrozumieć, że jest odpowiedzialny za środowisko, a zwłaszcza za lasy.

Papież Benedykt XVI mówił o korzyściach i skutkach dbałości o stworzenie:

---

⁴⁰ Zob. także Franciszek, *Przemówienie do uczestników Międzynarodowej Konferencji sponsorowanej przez Papieską Radę ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia* (Sala Regia, Watykan, 19.11.2015).

and taking orchid stems to make money. The same thing happened in many parts of Myanmar. Our people must understand and feel responsible for caring for the environment, especially the forest.

Pope Benedict XVI states the benefits and the effects of caring creation:

The Church has a responsibility towards creation, and she must assert this responsibility in the public sphere. In so doing, she must defend not only earth, water, and air as gifts of creation that belong to everyone. She must above all protect mankind from self-destruction. There is a need for what might be called a human ecology, correctly understood. The deterioration of nature is in fact closely connected to the culture that shapes human coexistence: when “human ecology” is respected within society, environmental ecology also benefits. Just as human virtues are interrelated, such that the weakening of one places others at risk, so the ecological system is based on respect for a plan that affects both the health of society and its good relationship with nature.⁴⁰

In many parts of the world, without awareness of environmental ethics and the protection of nature, people were destroying the goodness and the beauty of creation and distorting the image of creation by their carelessness, unawareness, and greed. Pope Francis put it this way: “Each creature possesses its particular goodness and perfection... each of the various creatures, willed in its being,

---

⁴⁰ Benedict XVI, *Caritas in Veritate*, no. 51. See also Wojciech Kluj, Małgorzata Laskowska, Marek Rzotkiewicz, *Access to water as common good of humanity in the context of Catholic social teaching*, in: Katarzyna Cichos, Jarosław A. Sobkowiak, Radosław Zenderowski, Ryszard F. Sadowski, Beata Zbarachewicz and Stanisław Dziekoński (eds.), *Sustainable Development Goals and the Catholic Church. Catholic Social Teaching and the UN’s Agenda 2030*, London, New York: Routledge. Taylor & Francis Group, 2022. p. 87-101.

Kościół jest odpowiedzialny za stworzenie i powinien dawać wyraz tej odpowiedzialności także na forum publicznym. A czyniąc to, powinien bronić nie tylko ziemi, wody i powietrza jako darów stworzenia należących do wszystkich. Powinien przede wszystkim chronić człowieka przed zniszczeniem samego siebie. Potrzebne jest coś w rodzaju ekologii człowieka, pojmowanej we właściwym sensie. Degradacja natury jest bowiem ściśle związana z kulturą kształtującą współżycie ludzkie: kiedy «ekologia ludzka» jest szanowana w społeczeństwie, również ekologia środowiska czerpie z tego korzyści. Podobnie jak cnoty ludzkie są ze sobą powiązane, tak że osłabienie jednej stanowi zagrożenie dla innych, tak też system ekologiczny opiera się na poszanowaniu projektu, dotyczącego zarówno zdrowego współżycia w społeczeństwie, jak i dobrej relacji z naturą.⁴¹

W wielu częściach świata, nie mając świadomości etyki środowiskowej i ochrony przyrody, ludzie niszczyli dobro i piękno stworzenia oraz zniekształcali obraz stworzenia przez swoją nieostrożność, nieświadomość i chciwość. Papież Franciszek ujął to w ten sposób: „Każde stworzenie posiada swoją szczególną dobroć i doskonałość... każde z różnych stworzeń, chcąc być, odzwierciedla na swój sposób promień nieskończonej mądrości i dobroci Boga”⁴². *Kompendium Nauki Społecznej Kościoła* (nr 255) nakłada na nas, „obowiązek

---

⁴¹ Benedykt XVI, *Caritas in veritate*, nr 51. Zob. też Wojciech Kluj, Małgorzata Laskowska, Marek Rzotkiewicz, *Dostęp do wody jako dobro wspólne ludzkości w kontekście katolickiej nauki społecznej*, w: Katarzyna Cichos, Jarosław A. Sobkowiak, Radosław Zenderowski, Ryszard F. Sadowski, Beata Zbarachewicz i Stanisław Dziekoński (red.), *Sustainable Development Goals and the Catholic Church. Catholic Social Teaching and the UN ,s Agenda 2030*, London, New York: Routledge. Taylor & Francis Group, 2022. s. 87-101.

⁴² Franciszek, *Laudato Si*, nr 77, 69.

reflects in its way a ray of God's infinite wisdom and goodness."⁴¹ The *Compendium of the Social Doctrine of the Church* (no. 255) states, "the duty to cultivate and care for the earth"⁴² It reminds us to remember the task God gave us "Humans are commanded to care for God's creation" (Genesis 2:15), especially the missionaries should not neglect to educate people to love and care for them.

The missionaries environmentally must promote, love, and respect the creature more than any member of any other religion. The value and dignity of all creatures are reflected in the goodness of God and must be reflected by proper human stewardship and care. Pope Francis strongly reminded all nations: "We need to strengthen the conviction that we are one single human family."⁴³ On another occasion, he continues this thought by saying:

In order to regain a proper sense of our place within God's creation, and of our call to respect and care for the earth and one another, we need to learn anew the art of *contemplation*. For when we enter into silence and contemplate our interconnected world, we come to appreciate the true meaning and value of all creatures, for each in its own way reflects something of God's infinite wisdom, goodness, and beauty. Contemplation teaches us how integral we all are to the whole of creation, our calling to be faithful stewards of its riches, and our need to preserve it for future generations.⁴⁴

To extend our stewardship to God's creation, Pope Francis expresses his concerns. Instead of the human ego: "We human beings

---

⁴¹ Francis, *Laudato Si*, nos. 77, 69.

⁴² Pontifical Council for Justice and Peace, *Compendium of the Social Doctrine of the Church*, https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html (24.05.2023).

⁴³ Francis, *Laudato Si*, no. 52.

⁴⁴ Francis, *Catechesis during the general audience* (San Damaso courtyard, Vatican, 16.09.2020).

pielegnowania i troski o ziemię”⁴³ Przypomina nam o zadaniu, jakie Bóg nam powierzył – nakazuje się ludziom troszczyć się o Boże stworzenie – „Pan Bóg wziął zatem człowieka i umieścił go w ogrodzie Eden, aby uprawiał go i doglądał” (Rdz 2,15), zwłaszcza misjonarze nie powinni zaniedbywać wychowywania ludzi do miłości i troski o nich.

Środowiska misjonarzy muszą promować, kochać i szanować stworzenie bardziej niż członkowie jakiegokolwiek innej religii. Wartość i godność wszystkich stworzeń są odzwierciedlone w dobroci Boga i powinny znajdować odzwierciedlenie we właściwym postępowaniu i trosce człowieka. Papież Franciszek stanowczo przypomniał wszystkim narodom: „Trzeba umocnić świadomość, że jesteśmy jedną rodziną ludzką”⁴⁴. Przy innej okazji kontynuuje tę myśl, mówiąc:

Stworzenia mają wartość samą w sobie i „odzwierciedlają, każde na swój sposób, jakiś promień nieskończonej mądrości i dobroci Boga” (Katechizm Kościoła Katolickiego, 339). Tę wartość i ten promień boskiego światła trzeba odkryć. Żeby go odkryć, potrzebujemy pograżenia się w milczeniu, potrzebujemy słuchania i kontemplacji.

Bez kontemplacji łatwo popaść w nieokiełznany i zarozumiały antropocentryzm, który przecenia naszą rolę, umieszczając nas jako absolutnych władców wobec wszystkich innych stworzeń. Kiedy kontemplujemy, odkrywamy w innych ludziach i w przyrodzie coś więcej niż ich użyteczność. Odkrywamy wewnętrzną wartość rzeczy udzieloną im przez Boga. Jak nauczało wielu mistrzów duchowych, niebo, ziemia, morze, każde stworzenie posiada tę charakterystyczną lub mistyczną zdolność

---

⁴³ Papieska Rada IUSTITIA ET PAX, *Kompendium Nauki Społecznej Kościoła*. https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html (24.05.2023).

⁴⁴ Franciszek, *Laudato Si*, nr 52.

are not only the beneficiaries but also the stewards of other creatures. Let us not leave in our wake a swath of destruction and death that will affect our own lives and those of future generations.’⁴⁵

* * *

More than seven decades of civil war and other series of overwhelming injustice in Myanmar politically, economically, and environmentally, a missionary can be a tiny bird Hummingbird from the story told by Wangari Muta Maathai, a Kenyan social, environmental, and political activist who got Nobel Peace Prize in 2004.⁴⁶ The missionaries are not like the other animals watching many types of fires. They can fetch a drop of water to stop a huge fire. They are the carriers of the wells of salvation, drinking-water-pot, in which God’s living word and to share it with others “With joy, you will draw water from the wells of salvation” (Isaiah 12:3). They are those who initiated people with God’s living water to thirsty souls. In his reflection on the Gospel of Matthew 25:35-40, Cardinal Charles Bo, archbishop of Yangon, expressed his deep concerns for the people of Myanmar: “As a priest of the Church and a servant of Christ, it is my responsibility – literally where possible, and metaphorically or spiritually through acts of solidarity – to feed, clothe, care for and visit them [those who are hungry, thirsty, naked, sick, and in prison – RT].”⁴⁷

---

⁴⁵ Francis, *Evangelii Gaudium*, no. 215.

⁴⁶ See Wangari Maathai, „*I will be a hummingbird*”, in: <https://thekidshouldseethis.com/post/wangari-maathai-i-will-be-a-hummingbird>, (25.05.2023).

⁴⁷ Charles Bo, *Reflections from the periphery. God’s love for the people and Nations of Asia* (15.08.2019), in: https://www.asianews.it/files/doc/Reflections_From_The_Periphery_by_His_Eminence_Charles_Cardinal_Bo.pdf (25.05.2023).

skierowywania nas na nowo ku Stwórcy i do komunii ze stworzeniem. Kontemplacja prowadzi do zadziwienia nie tylko z powodu tego, co widzimy, ale także dlatego, że czujemy się integralną częścią tego piękna; czujemy też powołane, by go strzec.

Kontemplacja i troska: to dwie postawy, które ukazują drogę do poprawy i przywrócenia równowagi w naszych relacjach ze stworzeniem. Ci, którzy podążają tą drogą, stają się „opiekunami” wspólnego domu, opiekunami życia i nadziei. Każdy z nas może i powinien stać się „stróżem wspólnego domu”, zdolnym do chwalenia Boga za Jego stworzenia, do ich kontemplacji i ochrony.⁴⁵

Aby rozszerzyć nasze posługiwanie Bożemu stworzeniu, papież Franciszek wyraża swoje obawy. Zamiast ludzkiego ego: „Jako istoty ludzkie, nie jesteśmy zwykłymi beneficjentami, lecz stróżami innych stworzeń. Za pośrednictwem naszej rzeczywistości cielesnej Bóg złączył nas tak ściśle z otaczającym nas światem, że wyniszczenie i zatrucie ziemi jest niejako chorobą dotykającą nas wszystkich, i możemy ubolewać nad wymarciem jakiegoś gatunku jak nad jakimś okaleczeniem. Nie dopuścimy do tego, aby po nas pozostały na ziemi znaki zniszczenia i śmierci, uderzające w nasze życie i życie przyszłych pokoleń”.⁴⁶

* * *

Patrząc na siedem dekad wojny domowej i szeregu innych aktów przytłaczającej niesprawiedliwości w Birmie pod względem politycznym, ekonomicznym i środowiskowym, misjonarz może okazać się małym kolibrem z historii opowiedzianej przez Wangari Muta Maathai, kenijską działaczkę społeczną, środowiskową i polityczną,

---

⁴⁵ Franciszek, *Katecheza podczas audiencji generalnej* (dziedziniec Świętego Damazego, Watykan, 16.09.2020).

⁴⁶ Franciszek, *Evangelii Gaudium*, nr 215.

CONCLUSION

It is sad to say that in Myanmar, the beautiful culture of *Ye Gyan Zin* is faded from the original culture, modernizing and using plastic containers because of health issues in some areas. Still, a missionary should keep the spirit of the culture of *Ye Gyan Zin* being himself/herself the portable and moving “container” of Living Water that quenches the thirst and weariness of people. In such a way the Good News of Living Water will make the dry land prosperous, make the weary people peaceful, and transform the exited land into a paradise. In the more symbolic way the “living water missionary” can be able to halt the fire of hatred and enmity between the nations.

The missionaries are those who are attracted to the excellent fragrance and smell of the Gospel, are approachable, and have shelter for others. The missionaries prioritize the needs of the people over their own. Among many missionary challenges, they should always be faithful to the duties and responsibilities entrusted, trying to be attractive, available, approachable, and accountable. When the drinking-water-pot is empty, it will be refilled and taken care of. Whenever the missionaries are exhausted and run out of living water, they will be refilled by Jesus and in Jesus alone. Today, the Church may propose the mode of moving missionary paradigms, helping to steer the people through carrying out the Church’s activity that is the living water of God’s love and peace faithfully without boundaries and fences.

która otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla w 2004 roku⁴⁷. Misjonarze nie są jak te zwierzęta, które obserwują różnego rodzaju pożary. Mogą przynieść tę jedną kroplę wody, która powstrzyma ogromny pożar. Są nosicielami studni zbawienia, dzbanem wody pitnej, w którym znajduje się żywe słowo Boże i dzielą się nim z innymi: „Wy zaś z weselem wodę czerpać będziecie ze źródeł zbawienia” (Iz 12,3). Są tymi, którzy wtajemniczają ludzi w Bożą żywą wodę dla spragnionych dusz. W swojej refleksji nad Ewangelią Mateusza 25,35-40, kardynał Charles Bo, arcybiskup Rangun, wyraził swoją głęboką troskę o ludność Birmy: „Jako kapłan Kościoła i sługa Chrystusa, moim obowiązkiem jest – dosłownie tam, gdzie to możliwe, i metaforycznie lub duchowo poprzez akty solidarności – karmić, ubierać, opiekować się i odwiedzać ich [tych, którzy są głodni, spragnieni, nadzy, chorzy i w więzieniu – RT]”⁴⁸.

ZAKOŃCZENIE

Smutne jest to, że w Birmie piękna kultura *Ye Gyan Zin* zanika, ponieważ ulega stopniowej modernizacji i w niektórych regionach używa się plastikowych pojemników ze względów zdrowotnych. Mimo to misjonarz powinien podtrzymywać ducha kultury *Ye Gyan Zin*, będąc samemu „mobilnym pojemnikiem” Żywej Wody, która gasi pragnienie i zmęczenie ludzi. W ten sposób Dobra Nowina o Żywej Wodzie sprawi, że sucha ziemia będzie prosperować, zmęczeni ludzie będą spokojni, a wyschnięta ziemia przekształci się w raj. Mówiąc bardziej symbolicznie, „misjonarz wody żywej” może być w stanie powstrzymać ogień nienawiści i wrogości między narodami.

Misjonarze to ci, których pociąga wspaniała woń i zapach Ewangelii, są otwarci i udzielają schronienia innym. Misjonarze przedkładają

---

⁴⁷ Zob. Wangari Maathai, „*I will be a hummingbird*”, w: <https://thekidshouldseethis.com/post/wangari-maathai-i-will-be-a-hummingbird>, (25.05.2023).

⁴⁸ Charles Bo, *Reflections from the periphery. God ,s love for the people and Nations of Asia* (15.08.2019), w: https://www.asianews.it/files/doc/Reflections_From_The_Periphery_by_His_Eminence_Charles_Cardinal_Bo.pdf (25.05.2023).

Abstract

This article explores the challenges and rewards of drinking water pots in Myanmar as the concept of mission. Myanmar is a country where thirst and starvation for the Gospel are limited in many communities where missionaries can play an important role in providing this essential resource. The article discusses the process of identifying a person of the missionary as a living water pot in Myanmar's culture. It reminds the vital understanding of the culture of offering a cup of fresh water, the core of missionaries, to thirsty travelers. This article addresses: (1) the beautiful culture of *Ye Gyan Zin*, the "drinking water pot" from a missiological perspective, and (2) the missiological approach and understanding of *Ye Gyan Zin* as the importance of the value and essence of missionaries. The purpose is to propose the image of a missionary Church and a moving missionary as the living drinking water pots *Ye Gyan Zin*. Thereupon, the article attempts to expand the insight and understanding of God's mission and what the ministry of a missionary is in contemporary Myanmar.

Keywords: drinking-water-pot, *Ye Gyan Zin*, travelers, attraction, availability, approachability, accountability, missionary, missionary on the move.

BIBLIOGRAPHY

Magisterium Ecclesiae sources (in chronological order)

- Benedict XV, *Maximum illud* (30.11.1919). Apostolic Letter on the Propagation of the Faith throughout the World.
- Vaticanum II, *Dei Verbum* (18.11.1965). Dogmatic Constitution on Divine Revelation.
- Vaticanum II, *Ad gentes* (07.12.1965). Decree on the Missionary Activity.
- Vaticanum II, *Gaudium et spes* (07.12.1965). Pastoral Constitution on the Church in the Modern World.
- John Paul II, *Vita consecrate* (25.03.1996). Apostolic Exhortation on the Consecrated Life and its Mission in the Church and in the World.
- Benedict XVI, *Caritas in Veritate* (29.06.2009). Encyclical Letter on Integral Human Development in Charity and Truth.
- Pontifical Council for Justice and Peace, *Compendium of the Social Doctrine of the Church* (29.06.2004), in: https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html (24.05.2023).
- Francis, *Evangelii Gaudium* (24.11.2013). Apostolic Exhortation on the Proclamation of the Gospel in today's world.

potrzeby ludzi nad swoje własne. Pośród wielu misyjnych wyzwań, zawsze powinni być wierni powierzonym obowiązkom i odpowiedzialności, starając się być atrakcyjni, dostępni, przystępni i odpowiedzialni. Kiedy dzban z wodą pitną będzie pusty, zostanie napełniony i otoczony opieką. Ilekroć misjonarze są wyczerpani i brakuje im żywej wody, zostaną napełnieni przez Jezusa i w Jezusie. Dziś Kościół winien działać w trybie przenoszenia paradygmatów misyjnych, pomagając kierować ludźmi poprzez prowadzenie działalności Kościoła, która jest żywą wodą Bożej miłości i pokoju bez granic i barier.

Streszczenie

Celem tego artykułu jest zbadanie wyzwań i korzyści związanych z dystrybucją wody pitnej w Mjanmie jako koncepcji misji. Myanmar jest krajem, w którym pragnienie i głód Ewangelii są ograniczone w wielu społecznościach, w których misjonarze odgrywają ważną rolę w dostarczaniu tego niezbędnego zasobu. Artykuł omawia proces identyfikacji osoby misjonarza w kontekście kultury Mjanmy jako dzbanka z żywą wodą. Przypomina, jak ważne jest zrozumienie kultury oferowania spragnionym podróżnym szklanki świeżej wody, czyli podstawowego elementu działalności misjonarzy. Niniejszy artykuł ma na celu omówienie: (1) piękna kultury *Ye Gyan Zin*, „naczynia z wodą pitną” z perspektywy misjologicznej oraz (2) misjologicznego podejścia i rozumienia *Ye Gyan Zin* jako istoty i wartości misji. Naszym celem jest zaproponowanie obrazu Kościoła misyjnego i wędrującego misjonarza jako żywego dzbanka wody pitnej *Ye Gyan Zin*. Tym samym artykuł stara się poszerzyć wgląd i zrozumienie Bożej misji oraz tego, czym jest posługa misjonarza we współczesnej Birmie.

Słowa kluczowe: dzban wody pitnej, *Ye Gyan Zin*, podróżnicy, atrakcyjność, dostępność, przystępność, odpowiedzialność, misjonarz, misjonarz w drodze.

BIBLIOGRAFIA

Źródła Magisterium Ecclesiae

Benedykt XV, *Maximum illud* (30.11.1919). List Apostolski o szerzeniu wiary na świecie.

Vaticanum II, *Dei Verbum* (18.11.1965). Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym.

- Francis, *Address during the Angelus* (06.01.2014, St. Peter's Square, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/angelus/2014/documents/papa-francesco_angelus_20140106.html (25.05.2023).
- Congregation for Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life, *Rejoice!* (02.02.2014) A letter to consecrated men and women on year of consecrated life.
- Francis, *Laudato Si* (24.05.2015). Encyclical Letter on Care for our Common Home.
- Francis, *Address during the Vespers* (11.07.2015, Cathedral of the Assumption, Asunción, Paraguay), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/july/documents/papa-francesco_20150711_paraguay-vespri.html (24.05.2023).
- Francis, *Address to Participants in the International Conference sponsored by the Pontifical Council for Health Care Workers [For Health Pastoral Care]* (19.11.2015, Sala Regia, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/november/documents/papa-francesco_20151119_salute-accoglienza.html (24.05.2023).
- Francis, *Address to Participants in the Assembly of the Pontifical Mission Societies* (04.06.2016, Clementine Hall, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2016/june/documents/papa-francesco_20160604_ppomm.html (25.05.2023).
- Francis, *Address to Participants in the General Chapter of the Missionary Oblates of Mary Immaculate* (07.10.2016, Clementine Hall, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2016/october/documents/papa-francesco_20161007_capitolo-oblati.html (24.05.2023).
- Francis, *Address to Participants in the 17th International Seminar for Catholic Civil Aviation Chaplains* (10.06.2019, Clementine Hall, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2019/june/documents/papa-francesco_20190610_cappellani-aviazione.html (24.05.2023).
- Francis, *Address to Delegations of Missionary Institutes of Italian Foundation* (30.09.2019, Clementine Hall, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2019/september/documents/papa-francesco_20190930_delegazioni-istituti-missionari.html (25.05.2023).
- Francis, *Catechesis During the General Audience* (16.09.2020, San Damaso courtyard, Vatican), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/audiences/2020/documents/papa-francesco_20200916_udienza-generale.html (25.05.2023).
- Francis, *Video Message for the First International Day of Human Fraternity* (04.02.2021), in: https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/pont-messages/2021/documents/papa-francesco_20210204_videomessaggio-gior-nata-fratellanza-umana.html (24.05.2023).
- Francis, *Video Message for the Second International Day of Human Fraternity* (04.02.2022), in: <https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/>

- Vaticanum II, *Ad gentes* (7.12.1965). Dekret o działalności misyjnej.
- Vaticanum II, *Gaudium et spes* (7.12.1965). Konstytucja duszpasterska o Kościele we współczesnym świecie.
- Jan Paweł II, *Vita consecrata* (25.03.1996). Adhortacja apostolska o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie.
- Benedykt XVI, *Caritas in veritate* (29.06.2009). Encyklika o integralnym rozwoju człowieka w miłości i prawdzie.
- Papieska Rada IUSTITIA ET PAX, *Kompendium Nauki Społecznej Kościoła* (29.06.2004), w: https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html (24.05.2023).
- Franciszek, *Evangelii gaudium* (24.11.2013). Adhortacja apostolska o głoszeniu Ewangelii w dzisiejszym świecie.
- Franciszek, *Przemówienie podczas modlitwy Anioł Pański* (06.01.2014, Plac św. Piotra, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/angelus/2014/documents/papa-francesco_angelus_20140106.html (25.05.2023).
- Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Radujcie się!* (02.02.2014) List do osób konsekrowanych w roku życia konsekrowanego.
- Franciszek, *Laudato Si* (24.05.2015). Encyklika o trosce o nasz wspólny dom.
- Franciszek, *Przemówienie podczas Nieszporów* (11.07.2015, Katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, Asunción, Paragwaj), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/july/documents/papa-francesco_20150711_paraguay-vespri.html (24.05.2023).
- Franciszek, *Przemówienie do uczestników Międzynarodowej Konferencji sponsorowanej przez Papieską Radę ds. Pracowników Służby Zdrowia [Duszpasterstwo Służby Zdrowia]* (19.11.2015, Sala Regia, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/november/documents/papa-francesco_20151119_salute-accoglienza.html (24.05.2023).
- Franciszek, *Przemówienie do uczestników zgromadzenia Papieski Dzieł Misyjnych* (04.06.2016, Sala Klementyńska, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2016/june/documents/papa-francesco_20160604_ppomm.html (25.05.2023).
- Franciszek, *Przemówienie do uczestników Kapituły Generalnej Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej* (07.10.2016, Sala Klementyńska, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2016/october/documents/papa-francesco_20161007_capitolo-oblati.html (24.05.2023).
- Francis, *Przemówienie do uczestników 17. Międzynarodowego Seminarium dla Katolickich Kapelanów Lotnictwa Cywilnego* (10.06.2019, Sala Klementyńska, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2019/june/documents/papa-francesco_20190610_cappellani-aviazione.html (24.05.2023).

pont-messages/2022/documents/20220204-videomessaggio-fratellanzaumana.html (24.05.2023).

Other sources

- Bevans, Stephen B. and Roger P. Schroeder, *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today*, Manila: Logos Publications, 2012.
- Biography of the Holy Father Francis*, in: http://www.vatican.va/holy_father/francesco/biography/documents/papa-francesco-biografia-bergoglio_en.html (24.05.2023).
- Bo, Charles, *Reflections from the periphery. God's love for the people and Nations of Asia* (15.08.2019), in: https://www.asianews.it/files/doc/Reflections_From_The_Periphery_by_His_Eminence_Charles_Cardinal_Bo.pdf (25.05.2023).
- Javier, Edgar, *Homily on Solemnity of Saints Peter and Paul (Golden Jubilee of Religious Profession)*, the Holy Spirit Chapel, Tagaytay (29.06.2020).
- Kluj, Wojciech; Małgorzata Laskowska; Marek Rzotkiewicz, *Access to water as common good of humanity in the context of Catholic social teaching*, in: Katarzyna Cichos, Jarosław A. Sobkowiak, Radosław Zenderowski, Ryszard F. Sadowski, Beata Zbarachewicz and Stanisław Dziekoński (eds.), *Sustainable Development Goals and the Catholic Church. Catholic Social Teaching and the UN's Agenda 2030*, London, New York: Routledge. Taylor & Francis Group, 2022. p. 87-101.
- Ministry of Religious Affairs [of Myanmar], *Doing the Act of Charity*, in: <http://www.myanmarnet.net/nibbana/charity.htm> (25.11.2022).
- Mon Mon Aung, *The Tradition of Ye Gyan Zin in Myanmar*, "International Journal of Trend in Scientific Research and Development" 3 (2019) no. 4 (May-June), pp. 53-59.
- Pernia, Antonio M., *Mission: Sharing the Gift of the Spirit*, "Missio Inter Gentes" 4 (2018) no. 1 (January), pp. 1-14.
- Stuhlmüller, Carroll, *Deutero-Isaiah, and Trito-Isaiah*, in: Raymond E. Brown, Joseph A. Fitzmyer, and Roland E. Murphy, eds., *The New Jerome Biblical Commentary*, Bangalore: Theological Publications in India, 2013.
- Tatar, Marek, *Reflection during the "Formation for Formators" course*, (UKSW, 19.11.2022).
- U Than Pyae, *Myanmar Culture, Traditions and Scenery 1*, Yangon: Su Publications, 2009.
- Wangari Maathai, "I will be a hummingbird", in: <https://thekidshouldseethis.com/post/wangari-maathai-i-will-be-a-hummingbird>, (25.05.2023).
- Win Hlaing Oo, Joseph, *Personal interview through e-mail* (21.11.2022).

- Franciszek, *Przemówienie do delegacji instytutów misyjnych Fundacji Włoskiej* (30.09.2019, Sala Klementyńska, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2019/september/documents/papa-francesco_20190930_delegazioni-istituti-missionari.html (25.05.2023).
- Franciszek, *Katecheza podczas audiencji generalnej* (16.09.2020, dziedziniec Świętego Damazego, Watykan), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/audiences/2020/documents/papa-francesco_20200916_udienza-generale.html (25.05.2023).
- Franciszek, *Przesłanie wideo na Pierwszy Międzynarodowy Dzień Braterstwa Ludzi* (04.02.2021), w: https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/pont-messages/2021/documents/papa-francesco_20210204_videomessaggio-giornata-fratellanza-umana.html (24.05.2023).
- Franciszek, *Przesłanie wideo na Drugi Międzynarodowy Dzień Braterstwa Ludzi* (04.02.2022), w: <https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/pont-messages/2022/documents/20220204-videomessaggio-fratellanzaumana.html> (24.05.2023).

Inne źródła

- Bevans, Stephen B. and Roger P. Schroeder, *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today*, Manila: Logos Publications, 2012.
- Biography of the Holy Father Francis*, w: http://www.vatican.va/holy_father/francesco/biography/documents/papa-francesco-biografia-bergoglio_en.html (24.05.2023).
- Bo, Charles, *Reflections from the periphery. God ,s love for the people and Nations of Asia* (15.08.2019), w: https://www.asianews.it/files/doc/Reflections_From_The_Periphery_by_His_Eminence_Charles_Cardinal_Bo.pdf (25.05.2023).
- Javier, Edgar, *Homilia w uroczystość Świętych Piotra i Pawła (Golden Jubilee of Religious Profession, the Holy Spirit Chapel*, Tagaytay (29.06.2020).
- Kluj, Wojciech; Małgorzata Laskowska; Marek Rzotkiewicz, *Dostęp do wody jako dobro wspólne ludzkości w kontekście katolickiej nauki społecznej*, w: Katarzyna Cichos, Jarosław A. Sobkowiak, Radosław Zenderowski, Ryszard F. Sadowski, Beata Zbarachewicz i Stanisław Dziekoński (red.), *Sustainable Developmnet Goals and the Catholic Church. Catholic Social Teaching and the UN ,s Agenda 2030*, London, New York: Routledge. Taylor & Francis Group, 2022. s. 87-101.
- Ministry of Religious Affairs [of Myanmar], *Doing the Act of Charity*, w: <http://www.myanmarnet.net/nibbana/charity.htm> (25.11.2022).
- Mon Mon Aung, *The Tradition of Ye Gyan Zin in Myanmar*, „International Journal of Trend in Scientific Research and Development” 3 (2019) nr 4 (maj-czerwiec), s. 53-59.